

Myutu'ukpu Neku Di'ibu Paablu Tyuknigajxtu Ja Korintu Ja'ayuty

1 ¹Uj Paablu. Diósuts tu xpyuyjta'aky esuts xy'apostulu'átut ja Jesukristu. Uj mut ja nmagu'uk'ajtam Sóstanus ²nduknigajxtadsu tyadu neky ja Diosu jya'ayuty di'ibáty naymyujkudup jam Korintu, di'ibáty ijtp ti'igyú mut ja Jesukristu. Dios tu tyukniwówuty es dyajnujxut tu'ugu jiky'ajtanu wa'atspa, ti'igyú mut nidagekyu di'ibu oytyim maaty wyindsu'kudup ja Nindsun'ajtam Jesukristu, di'ibu du'an Wyindsun'ajttup yu'ujuty es nandu'an udsajtam. ³Wa'anu nDios Teety'ajtam esa Nindsun'ajtam Jesukristu mgunu'xudu es mmo'oyudu ja agujk'ajjt jotkujk'ajtan.

Wi'ixu kunu'xun yajpaaty Jesukristukyujxm

⁴Du'ũnumts nja'aygyuda'aky ja Dios mut miitskyujxmuty, ja'a ko ja Dios tu mgunu'xudu mut yu'ugyujxma Jesukristu. ⁵Es ja'a ko m'ity ti'igyú mut ja Jesukristu, Dios tu mmo'oyuty tugekyu oytyim di'ibuty ja oy'ajtan ma m'anmujá'an, du'an ma tugekyu m'uw mgajxtu es du'an ma oytyiity xyjattu, ⁶es mada tyadu ya'ixy ko di'ibuts ngajxwa'x ma miidsuty Jesukristukyujxm, ja'a du'an ja tuy'ajtan. ⁷Pes ni di'ibu Espíritu Santu myadakun mgatugoy'ajtxuty es mjiky'átut éxtam ja Dios ttseky maanum xy'ak'awíxyñum ma myina'añ yu Nindsun'ajtam Jesukristu. ⁸Yu'u myajmak'át mya'oy'átudup es mbudákudup kudiibu miits xymyudáttut ni ti pojpu ko myínat jatugok. ⁹Dios kyuydyiimbyam di'ibu wyandakupy, es yu'u du'an di'ibu mdukniwoodup es mjiky'áttut ti'igyú mut ja 'yU'unk Jesukristu, yu Nindsun'ajtam.

Mubujkputujk ñaybyujkwa'xudu

¹⁰Magu'ugítuty, n'amdeepy nbujktseebyuts miidsuty Nindsun'ajtam Jesukristukyujxm, es mnayyajti'igyudut es kyaj mnaybyujkwa'xudut. Jiky'attu mut ti'igyú jot winma'añ. ¹¹Njuna'añudsu tyadu, magu'ugítuty, mut ko ja di'ibu tsanaaydyup ma ja Klo'ee jyũun tyujk tu xytyuknijáwats ko ak miits mnaydyij mnayyókudu. ¹²Mada tyadu, ja'ats n'andijpy ko nidu'uk nidu'uk miidsuty ak wiink jyuna'andu. Tu'uk jyuna'añ: “Uj, Paabluts xy'uxpukpu'ajtp” es jatuk jyuna'añ: “Uj yu'u Apolus” es ja wiinkpudy jyuna'andu: “Uj yu'u Peedru” es jatuk peky jyuna'andu: “Uj yu'u Jesukristuts xy'uxpukpu'ajtp.” ¹³¿Per tii, tuu ja Jesukristu ñaywya'xyuty

kanak pekyu?, o uj Paabl, ¿kruuzpajtats mut miitskyujxmaty, o mnubajttu miits uj nxuugyujxma? ¹⁴Nja'aygyudakypuyts ja Dios kots kyaj nyajnubejty nidu'uk miidsuty, tim yu'uyu Krispu esu Gayu. ¹⁵Es du'un ni tu'uk pun mbaat kyajuna'añ ko ñubejty mududsu nxuugyujxma. ¹⁶Aa, per nandu'undsuga nyajnubejty ja di'ibu tsunaaydyur ma ja Estéfanusu jyun tyujk, es kyajts nnakyjyamyetsy ja wiinkpu jat'u'uk pun tuts nyajnubéty. ¹⁷Pesu Jesukristu kyajts xykyejxy esuts nyajnubátut ja ja'ayuty, xykyajxuts esuts ngajxwa'xut ja oybyu ayuk, es kyaj mut ja ayuk di'ibu ja ja'ayuty ku'am wyat'pup mut ja wyinma'añuty. Du'unuts nduñ es kadiibu tyugóyut ja muk'ajtun di'ibu yajmudajtp ko Kristu 'ye'ky kruuzkujxy.

Kristu myudajtypy ja Diosu myuk'ajtun esu wyijy'ajtun

¹⁸Ja Jesukristu 'yo'kun kruuzkujxy nanugoobu jyawu kyuxe'eky mut ja di'ibáty nujxtup ma ja ayoodákn, peru di'ibáty udsajtum nnitsókum es njo'omum tsajpótm, ja'a tyada ja Diosu myuk'ajtun. ¹⁹Es du'un jyuna'añ ja Dios ma ja jyaabyajtun:

Nyajkutugóyupts ja kuwinma'añbyu wyijy'ajtun,
es nyajjugákupts ja jyagyujkun di'ibu jaygyujkup.

²⁰Punu du'un, ¿ma net ja kuwijyja'ay, o ja ya'uxpajkputy, o ja di'ibu kyajxy myadyakupy di'ibu yajpátp naxwiiñ? Pes ja naxwíñudu wijy'ajtunuty, tu Dios dyajkuxe'eky ko loku yu'u. ²¹Dios ñija'ap di'ibu tyiimpy, es ña'ijxypy es kadiibu ja naxwíñudu ja'ayuty 'yixy'átudut mut yu'ugyujxm ja wyinma'añuty, ja'ayu du'un yajnitso'ogaampy ja di'ibu jotmooyup mut yu'ugyujxm di'ibu yajkajxwa'xp, oyu tyadu ayuk kyuxe'eky loku winma'añun.

²²Pesu israelítuty 'yixándup ja iwxu'umun di'ibu myudajtypy ja muj'ajtun, esu griegaty 'yuxtaaydyur ja wijy'ajtun, ²³peru udsajtum ngajxwa'xum ja Kristu ko kyruuzpejty. Yu israelítuty kyo'oyja'adabu tyadu kajxwa'xun, es di'ibu kyaj 'yisraelítuty pyujtáktup éxtumu loku winma'añ, ²⁴per di'ibu Dios tu tway, oy yu'udyu israelítuty o griegaty, Kristu du'un ja Diosu myuk'ajtun esu wyijy'ajtun. ²⁵Pes ja di'ibu ja'ayuty jya'adup éxtum ja Diosu lyoku winma'añ, kuwinma'añ'u kadiinum ja kuwinma'añbyu di'ibu ya naxwiiñ; es di'ibu jya'adup kyaj tmudaty ja Diosu myuk'ajtun, yu'u du'un waanu muk kadiinum ja naxwíñudu ja'ayudyu muyaa.

²⁶Jamyatstu mugu'ugítuty, ko Dios tu mwówudu es mja'ay'ata'anudu, oy mganimay'ajtpudu miidsuty di'ibu du'un kuwinma'añ, es oy mganimay'ajtpudu di'ibu myudajtypy ja kutujkun, es oy mganimay'ajtpudu di'ibu jotkujk ja'ayuty. ²⁷Peru Dios tu twin'ixy ja ja'ayuty di'ibu naxwíñudu ja'ayuty pyujtáktup éxtumu kulókaty, es du'un Dios dyajtsoydu'unga'ay ja di'ibu naxwíñudu ja'ay pyujtáktup éxtumu kuwijpyun. Ja Dios tu twin'ixy ja ja'ayuty di'ibu ja naxwíñudu ja'ayuty pyujtáktup éxtumu di'ibu kyaj tmudaty ni ti muyaa, es du'un ja Dios dyajtsoydu'unga'ay ja di'ibu ja naxwíñudu ja'ayuty pyujtáktup éxtumu di'ibu myudajtypy ja muyaa.

²⁸Dios tu twin'ixy ja ja'ayuty di'ibu ja naxwíñudu ja'ayuty 'yuxtijtup éxtum di'ibu kyaj ti tsooty, es dyajkutugóyut ja di'ibáty ja naxwíñudu ja'ayuty pyujtáktup éxtumu muj kujxmbun, ²⁹es du'un kyaj pun mbaat ñayjyáwudut

muj kujxm Dios windum. ³⁰Peru Dios tu myajti'igyudu miidsuty mat ja Jesukristu es mat yu'uguyjxmu Jesukristu nnija'am ti Dios tseyjpy, oy nwa'umum mat ja Dios, wa'ats n'ijtam es nnitsokum. ³¹Pes du'an éxtam jyuna'an ja Diosu jyaabyajtun: "Pun ja pún ti ttukxonda'aky, wa'an ttukxonda'aky di'ibu Dios tu ttuñ."

Yajmadya'aky ja Kristu di'ibu tu 'yeeky kruuzkujxy

2 ¹Mugu'ugítaty, kots uj nmiñ ma miidsuty es ndukmumadyaktu ja Diosu 'yuxpukun, kyajts nyajtuuñ ja muj kujxmbu ayuk es ni yu wyinma'an di'ibu tsip nimajaa. ²Pes kots n'ijty ma miidsuty, kyajts nwinma'an'atán jatugá wiinkpu, yu'uyu Jesukristu esu 'yo'kun kruuzkujxmbu. ³Ya"ayow ya"ama'adats njam'ajty ma miidsuty, ni nmajaats es exta tsuyiibyats mat ja tsu'kun, ⁴es ko ndukmumadyaktu ja Diosu 'yuxpukun, kyaj ndukmudijuyandu ja kuwijyja'aybyu 'yayuk, ni'igu oj ndukmudijudu mat yu'uguyjxm ja Espiritu Santu es ja Diosu myuk'ajtun. ⁵Paaty ja mmubujkun kyaxuty ma yu Diosu myuk'ajtun es kyaj ma yu ja'ayudyu kyuwij'ajtun.

Espiritu Santukyujxm ja Dios ñayyajniguxe'egyuty

⁶Di'ibu tu kyutakuty oy oy tugekyu ja Diosu 'yuxpukun, mat yu'uts sitay nya'uxpukudats mat ja kuwijy'ajtun, es kyaj mat ja naxwiñudu ja'ayudyu wyijy'ajtun nya'uxpukudats, es ni mat ja wyijy'ajtun di'ibu yajtuundap di'ibu yajkutujktup naxwiñ. Pesu tyadu yajkutujkpu dyu wyijy'ajtun, kugáxup yu'a. ⁷Ja wijy'ajtun di'ibats uj tuk'uxpukp, yu'a du'an ja wijy'ajtun di'ibu yu'uts ijtp es di'ibu Diosu naty tu ttuknibujtaagu nmuj'ajtun'ajtamgyujxm. ⁸Ja yajkutujkpu ty ma yu naxwiñudu kyaj tjaygyujkudu; ja'a kooxyup yu'ujaty tjaygyujkudu, kyajxyup dyajkruuzpajttu ja Nindsun'ajtam Jesukristu. ⁹Per tim du'an jyajty éxtam jyuna'an ja Diosu jyaabyajtun:

Dios tu t'axkuku mudu di'ibáty tsojkudap,
di'ibu ni púnun tka'ixy es tkamudoy
es ni kyaja'ty wyinma'anóty.

¹⁰Tyaadu du'an tugekyu di'ibu Dios tu xytyuknija'am mat yu'uguyjxm ja Espiritu Santu, ja'a ko yu Espiritu Santu tyuk'ijxup tugekyu, es exta ja kukpu nimajaabu wyinma'an ja Dios.

¹¹Ma ak ja'ayuty, ¿pún mbaat tnijawu wi'ix ja jyot wyinma'an tu'ugu ja'ay? Yu'uyu du'an ja 'yanmujaj'an ku'am, ¿kudii? Nandu'an jajtpu du'an ko yu Diosu Jya'ajun, yu'uyu du'an ñija'ap wi'ixu du'an ja Dios. ¹²Es adsajtam kyaj tu n'axájum ja winma'an di'ibu ya naxwiñ, yu'uyu sitay ja winma'an di'ibu yajkupy ja Espiritu Santu di'ibu tso'omp ma Dios, es du'an njaygyujkam tugekyu di'ibu Dios xyñamo'oyum. ¹³Pes du'unuts udsuty nmadya'aky mat ja ayuk di'ibu ja Espiritu Santu xytyuk'uxpuktu, es kyaj yu'ujaty di'ibu miimp ma ngu'am winma'an; ja'ats ja'ay nduk'ijxp ja tuj'ajtun di'ibu ja Espiritu Santu yajkupy es tjaygyukudu púnaty tu'umooyudap ja Espiritu Santu.

¹⁴Mat ko ja ja'ayuty di'ibu kyaj tmudattu ja Espiritu Santu, kyaj mbaat t'axájudu di'ibu ja Espiritu Santu yajkupy. Pesu tyadu ja'ayuty kyaj

tjaygyúkudu di'ibu Dios myeepy es junándap: “Loku winma'añ yu'u.” Yu'uyu dan je'eyu di'ibu myudajttap ja Espíritu Santu mbaat tnijawu di'ibu Diosu ja'ay myeepy. ¹⁵Di'ibu myudajttap ja Espíritu Santu, mbaat yu'ujaty tpayo'oy tugekyu, es ni pún wiinkpu mbaat kyaj pyayo'oyaty. ¹⁶Ja'a ko ja Diosu jyaabyajtun jyuna'añ: “¿Pún tu t'okwinma'añ'ijxpu ja Nindsun'ajtam? ¿Pún mbaat dya'uxpeky ja Nindsun'ajtam Dios?” Per udsajtam sitay nmudajtam ja Jesukristu wyinma'añ.

Paablu esu Apolus, Diosu myuduumbuty

3 ¹Mugu'ugítaty, kots ijty ma miidsuty nya'uxpaktu, kyaj oj mbaat nya'uxpeky éxtam ja ja'ayaty di'ibu nu'ujujwijs tu'ujujwijsap ja Espíritu Santu, ja'a oj nya'uxpeky éxtam púnadyu naxwíñudu winma'añ ja'a'ajtudap o éxtam púnaty jemy tu t'axájudu Jesukristu. ²Pes éxtam mbaat njuna'anum, extu koonum nmooy ja letsyu ma jyapaadyaty nmo'oyat ja kudu'utspu je'xy, mut ko nan kyajnum mbaat xyje'xy ja kudu'utspu je'xy, es extu tyambaat kyajnum mmada'aktu es xyju'xtat ja kudu'utspu je'xy, ³mut ko du'ñum m'akjiky'attu éxtam púnadyu naxwíñudu winma'añ ja'a'ajtudap. Jam di'ibu miits mnyadyukmudsip'ajtudap nixim niyam es mdsiptún mdsipkajxtu nixim niyam, es du'un xya'ixudu ko ja'ayum mbanajxtap ja wyinma'añ di'ibu kyaj myiñ ma yu Nindsun'ajtam Jesukristu. ⁴Ja'a ko miits nidu'ugaty mjuna'andu: “Uj Paablats xy'uxpukpu'ajtp” esu wiinkpu jyuna'andu: “Uj Apólusats xy'uxpukpu'ajtp”, es du'un mnyagyójudu éxtam ja ja'ayaty di'ibu kyaj tpadundu ja Jesukristu.

⁵Pes anmaagyuts, ¿pún du'un Apolus?, es ¿pún du'un uj, Paablu? Udsaty je'eyu Diosu myuduumbu di'ibu oj mduk'uxpákudu es xymyubúktat ja Dios, es nidu'uk nidu'uk udsaty ndundu ja tuunk di'ibu Nindsun'ajtam oj xymyo'oydyuts. ⁶Mbaat njuna'anum ko ujts nnip ja tuamt, Apolus tyá'x, peru Diosu du'un di'ibu yajmujx ja tuamt es yaj'ya'k yajpajt. ⁷Di'ibu nip es di'ibu ta'xp, ni ti yu'ujaty, Diosu du'un tugekyu, mut ko yu'u yaj'yeempy yajpejtypy ja di'ibu yajníp o yajta'xp. ⁸Di'ibu nip es di'ibu ta'xp, yu'ujaty je'eyu tyuumba'átudu Dios, esu Dios mujúyudap nidu'uk nidu'uk éxtam tkuydyundu ja tyuunk. ⁹Udsaty nmuduundap ja Dios, es miidsuty du'un éxtamu Diosu ñax es nandu'un éxtamu Diosu tyujk. ¹⁰May'ajtungyujxm ja Diósats tu xpyujta'aky éxtamu pojtspu esats nbojtsu'ugut ja potsy ujx, esu tyam wiinkpu pojtspu yajkujxmup ja potsy. Per nidu'uk nidu'uk ya'ixap wi'ix pyotsy, ¹¹mut ko Dios tu tpujta'aky ja Jesukristu éxtam yu'uyu pyotsy'ujx'áty, es kyaj mbaat pún tpujta'aky jat'u'ugu wiinkpu. ¹²Pun jaa pún ttukjupu oorú, platú, tsujjátypyu tsaa, kepy, mnyu o wáaxk aay ma tyadu tuunk tu tso'onda'aky, ¹³ya'ixap ja tuunk ko ja'ay yajpayo'oydyut, ja'a ko yajno'kmátsup mut ja juun. ¹⁴Púnadyu naty oy tu pyotstu es ja potsy kyaj ja juun yajtóyut, Dios kumáyudap; ¹⁵per di'ibu tu pyotstu es myumada'agyaty ja juun, yajtugóyup ja tyuunk tugekyu, oy yu'u ku'am jyanitsókrut éxtam naak ñitse'eky ma ja junya'ank.

¹⁶¿Kyaj xynijáwudu ko miidsudyu du'unu Diosu tyujk es ko yu Diosu Jya'ajun 'yity ti'igyu miidsuty? ¹⁷Pun ja pún dyajkutugóyú tadu Diosu tyujk,

Dios yajkutugóyubu tadu ja'ay, mut ko tadu Diosu tyujk, wa'adsu'u. Es tadu tyujk, miidsudyu du'un ku'am.

¹⁸Exkam pán ñaywyin'uuñuty. Pún ja pún ñayjyáwuty kuwiyj éxtam ja naxwíñudu ja'ayuty ja wyinma'añ, nayyajjambítudu éxtam tu'uk di'ibu kyaj ti tjaty, es du'un jy'a'tut éxtam tu'ugu kuwinma'añbyun. ¹⁹Pesu tyadu naxwíñudu ja'ayudyu wyijy'ajtan, yu'u dun tu'ugu loku winma'añ tpujta'aky ja Dios. Ja Diosu jyaaybyajtan jyuna'añ: “Dios ya'anuguga'ap ja kuwiyjpyuty mut ja kyu'am wiyj'ajtan.” ²⁰Nandu'un jyuna'añ jatuk peky: “Yu Nindsun'ajtam ñija'ap ko yu kuwiyjyja'ayudyu wyinma'añuty ni ti tkatsooty.” ²¹Paaty ni pán kyanayjyáwuty muj kujxm mut ko tranujxa'anut tu'ugu ja'ay. Pes tugekyu otyim tiity, miits mja'a'ajttap, ²²extu uj, Paablu, yu Apolus, yu Peedru, ja naxwíñudu, ja jiky'ajtan, ja o'kun, ja tyambu, ja óknambu. Miidsuty tugekyu mja'a'ajttap, ²³es miits mja'a'átadu Jesukristu, esu Jesukristu jya'a'átyuty ja Dios.

Apóstala tyuunguty

4 ¹Miits mbátudap es xypyujta'aktuduts éxtamu Jesukristu pyudu'jku'bu, es ko yu'ats tu xytyuknipúktats esuts nya'axpákat ja di'ibu Dios tu ttuknibujtaagu. ²Di'ibu yajtsojkr ma di'ibu tu tii yajtuknipéky, yu'u es tkuudyúnut yajxón éxtamu wyindsún tu tyuknipékyuty. ³Es mut uj, kyajts nmujpujta'aky óyuts miits xypyayo'oydyut ja ndu'ununats, o wiinkpu ja'ayudyuts nandu'un xypyayo'oydyudats. Uj kyajts ku'am nnaybyayo'oyuty. ⁴Oyuts nganayjyáwuty pekymu'ut, tyadu kyaj mu'ut ya'ixy kots uj kyajts nbekyjya'ayuty; yu Nindsun'ajtam yu'u du'un xypyaye'ebuyts. ⁵Paaty ngajxwijtá kadiibu pán xypyayo'oyut ja tyu'ununuty maanum kyamíññam ja Nindsun'ajtam. Es ko yu'u myínut, yu'u ya'ixudap di'ibu tyam ijtp ayu'udsyu, extu ya'ixudap wi'ix ja ja'ayuty nidu'uk nidu'ugu jyot wyinma'añ, esu Dios 'yanuumudut ko oyu du'un tu ttunda.

⁶Mugulugítuty, ndukmumadya'aktu tyadu es xytyuk'oy'áttut miidsuty. Nbujtákum éxtamu ijxpajtan ja Apolus es uj. Di'ibuts nmadyakypy, ja'a mut yu'uguyjxmu n'ijxpajtanats miits xy'ijxnagúkudut kadiibu xywyinwa'knáxtut di'ibu ijtp kuxja'ay, es kadiibu pán ñayjyáwudut muj kujxm es t'uxtíjat jatu'uk. ⁷¿Tii dun mu'ut mmuj mgujxmu kadiinum ja mmugulugúty? ¿Tii dun mmudajttap di'ibu kyaj tu xy'axaju? Es pún tu xy'axaju, ¿ti ko mnaybyujta'agyuty muj kujxm, éxtam ku'am tu xygyanaraty?

⁸Tu mmukja'aydyáknudu miidsuty es mmudajttap tugekyu di'ibu mdsojktap. Mnayjya'adap éxtamu reyun, es kyaj ti m'oktugoy'ajtxandu mut uudsuty. ¡Kooxyubu da m'okréyuty esuts uudsuty nandu'unxyap nrey'attu mut miidsuty! ⁹Per mut uudsuty, apóstaluty, du'un uudsuty éxtamdsu Dios tu xypyujta'aktu ux'am. Du'un uudsuty éxtam ja ja'ay di'ibu tu yajtuknikajxpéty es 'yoogut. Du'un uudsuty éxtam ya'ixypyudsuumban ko nidugekyu ja'ayuty xy'ixudats es nandu'unu ánklyuty. ¹⁰Loku uudsuty ja'ay xytyijtu, mut kotsu Kristu nmudundu; ¡miidsuty du'anuty Kristukyujxm m'ittu kuwinma'añbyuty! Uudsudyu du'un ya'ayow ya'ama'atpu, es miits mnaybyujta'agudu oy muk. Ja ja'ayuty xytyuknugoo xytyukkukoo'ubts

uudsuty, es miits myajwindsu'ugudu. ¹¹Extu tyambaat tats n'ayowdu mudu yuu esu nuduudsu, nipatsy xrpatsy uudsuty es axuugudsu ja'ayuty xytyundu. Kyajts nmudaty ja ndujkuty. ¹²Anu'xudats mats ndundu mududsu ngu'a. Xykyajxpóktats ja ja'ayuty, per ngunu'xtupts yu'ujuty. Xyryajudijttupts, per nyajkujx nyajnajxtupts. ¹³Xyñi'o'o xyñiyáxudupts, per n'adsoojumbijttupts yajxón. Extu tyambaat du'anats xyryujta'aktu éxtumu naxwíñadu pyosta'ak es éxtum di'ibu ja'ayuty pyawa'ku'ktap.

¹⁴Kyaj nnijáyudu du'un mut ko nyajtsoydu'unga'aja'andu, ja'a du'un n'uwijpy ngajxwijpy éxtumdsu n'u'unk n'ana'kun. ¹⁵Oyxuap miits xymyudajtpudu majk milu ja'ayuty di'ibu mmooyudap ja Kristu 'yuxpajkun, ujtsu du'un di'ibu mduk'axájudu Jesukristu ko miits n'awa'anadu ja oybya ayuk. N'okpajtákum ko ujtsu du'un éxtumu mdeedyun ma yu mjiky'ajtan mut ja Jesukristu. ¹⁶Mut yu'ugyujxmts miits nmunu'xta'aktu es xyryadúndut di'ibats uj tu nnastunu.

¹⁷Mudu tyaadukyujxm nduknigaxtu Timotee, di'ibats njantsytsyejpy es njáwats éxtumdsu n'u'unk ma Jesukristu. Oy tmudúñ ja Nindsun'ajtam. Yu'a mdukjamyátsudap éxtumts uj njiky'aty éxtumu Jesukristu myubujkpa, du'un éxtum nduk'axpejky ma oytyim maaty ja mubujkputujk ñaymyúkudu.

¹⁸Nija'ajuty miidsuty di'ibu muj pátudap, junándap xytyijy ko kyajts mij nninujxa'añ. ¹⁹Per tim tsojk nujx ngu'ixa'andu pan janaamp ja Nindsun'ajtam, nétats ndukni'ixudu taadu di'ibu muj pátudap, ja di'ibu dan mbaat ttuñ o je'eyu du'un kyu'ayuk'aty'atta. ²⁰Ja'a ko ja Diosu kyutujkun, kyaj jyaayuty ma ja kajxy ayuk, ja'a du'un ma ja muk'ajtan. ²¹Pes, ¿di'ibu dan mdsojktap, kots mij nujx ndukkumudowdu kots nnujxut, o ko nujx ngu'ixtu mut ja tsojkun es ja oyjyot?

Mu'induumbu ma mubujkputy ñaymyúkudu

5 ¹Tyam, du'un ja'ay jyuna'andu ko jamu ja'ay di'ibu myu'induump ma miidsuty, jam nidu'uk di'ibu myattsunaapy ja kyudaak. Tyaadu du'umbu du'un jantsy muj peky, es ni je'eyu kyayajpaaty tadu du'umbu ma yu di'ibu kyaj t'awdattu Dios. ²Ma miidsuty mmuj mbaadudu, ma jyapaadyuty mmay mdajtat. Yu du'umbu ja'ay di'ibu du'un adutsp, koonam tsyékyuty es xy'axwojppudsúmdut ma miidsuty. ³Oyats jagam n'ity mut miidsuty, jámats njot nja'ajun ma miidsuty, es tats nbayo'oy yu tadu ja'ay di'ibu tu ttuñ ja muj peky. Du'unats tu nduñ éxtumxyuupts uj njámety ma miidsuty. ⁴Pes naymyúkudu mudu Nindsun'ajtam Jesukristu kyutujkun, njam'átupts njot nja'ajun ma miidsuty, es nandu'un jyam'átut ja Nindsun'ajtam Jesukristu ja myuk'ajtan, ⁵es tukkadúkudu tadu ja'ay ja mujku'ugópik Satanás es tyuydu'unxudut ja ñini'x. Tundu miidsu tyaadu es du'un jyodumbíttut esu 'yanmaja'an ñitso'ogut ko myínut ja Nindsun'ajtam Jesukristu.

⁶Miidsuty, katu xytyukmuj xytyukpaadudu mudu tyaadu di'ibu mduundap. Mnija'adap wi'ix jyuna'añ tu'ugu ayuk: "Mut waanuba levaduuru pyude'eky tugekyu tugekyu ja tsajkakyjyátsy." ⁷Yajka'aktu tugekyu di'ibu myajma'tudap, di'ibu ijtp éxtumu levaduuru di'ibu tu

ñajxnu, du'un m'ittut éxtum ja jembyu tsajkaaky di'ibu kyaj ti levaduuru tmudaty, éxtum tyam m'ittu, ja'a ko Kristu 'ye'ky udsajtamgyujxm. Yu'u du'un udsajtam nbasku borreegu'ajtam. ⁸N'oktu'unum ja pasku xuu mut ja tsajkaaky di'ibu kyaj tmudaty ja levaduuru. Ja'a njana'anum kyaj ti peky, ja'ayu mut ja tuj'ajtan es ja wa'ats'ajtan.

⁹Tu nduknijáyudu ko katu mnaymyáyudu mut ja di'ibáty mu'induundap. ¹⁰Kyajts njajuna'anán es xymyastu'uttut tugekyu di'ibáty kyaj jya'a'átyuty ja Dios, éxtum di'ibáty mu'induundap, o di'ibu adsojktap, o di'ibu toon ma'tstap, o di'ibu 'yawdajttap di'ibu kyaj Dyíósuty. Kooxyubu du'un, mdimpudsuumdupxyur ya naxwiiñ. ¹¹Di'ibuts n'andijpy ma ja neky di'ibuts ngajx, pun jam tu'ugu ja'ay ñayñigajxyuty ko yu'u tpadúñ ja Jesukristu es du'uñum myu'indúñ, o 'yadseky, o t'awdaty di'ibu kyaj Dyíósuty, o 'yabi'tsuty, o 'yami'ikyjya'ayuty, o mya'tspaty, esu du'ambu ja'ayuty kyaj muut mda'anmúk mwa'kmúkut. Pes du'ambu ja'ay ni je'eyu muut mgakaaymyúktut. ¹²Per uj kyajts xypyaaty nbayo'oyudats ja di'ibu kyaj tmudúñ ja Jesukristu. Miits mbátudap xypya'oyut di'ibáty muut mnaymyúkadu. ¹³Dios pyayo'oyubu taadaty di'ibu kyaj tmudundu Jesukristu. Paaty uxwojppadsúmda tadu pekytyuumbu ma miidsuty.

Mubujkputujk 'yuundu ma fwez di'ibu kyaj Dyiosmuduumbuty

6 ¹Ko nidu'uguty miits xymyudáttut tu'ugu u'unun mut tu'ugu mmumubujkra, ¿wi'ix ko mnejxy u'ambu ma yu fwez di'ibu kyaj Dyiosmuduumbuty, ma jyapaadyuty xymyu'unudu ma Diosu jya'ayuty? ²¿Tii kyaj xñijáwudu ko Diosu myuduumbuty 'yana'amándap nidugekyu ja naxwíñudu ja'ay? Es pun miidsuty mbaadánup xy'ana'amut ja naxwíñudu ja'ayuty, ¿wi'ix ko kyaj mbaat xya'oyu tadu u'unun di'ibu tim yil'in tim waanu? ³¿Tii kyaj xñijáwudu ko udsajtam n'ana'ama'anum extu ánkusuty? Es ko du'un, jnu'un ngapayo'oyum di'ibu xypýátum ma tyadu jiky'ajtan! ⁴Pun ti tsip mmudajttap ma tyadu jiky'ajtan, ¿ti ko xkyawin'ixtu di'ibu kyaj myújuty ja kyutujkun ma miidsuty, es yu'u mbayo'oyudap? ⁵Njana'añats du'un es mdsoydyúndut miidsuty. ¿Tii ni tu'uk jam ma miidsuty di'ibu mbaat dyajxeemy ja tsip aku ma Dios muduumbuty, es mgajxwíjudat? ⁶Es miits mnayñi'u'unudap nixim niyam, jes jabaat ja'ay wyinduuy di'ibu kyaj Dyiosmuduumbuty!

⁷Oyтым wi'ix tsooty mdugooyñudap ak miits ko kyuxe'eky ja tsip ma miidsuty. Nik waanu oy ko xymyudánudut ko mdúnudut axuuk o mdimmaadsudut. ⁸Pes miidsuty axuuk xytyundu es xymyaatsta, ja'abaat ja mmugu'uktujkaty.

⁹¿Tii kyaj xñijáwudu miidsuty ko di'ibu du'un adústap kyaj t'ixtut ni na'a ja Diosu kyutujkun? Katu mnaywyin'u'unudu. Pes ni na'a tka'ixtut ja Diosu kyutujkun di'ibáty mu'induundap, di'ibáty yajtugeepy ja pujk úkunu wyindsu'kun, ni yu di'ibu 'yawdajttap di'ibu kyaj Dyíósuty, ni yu di'ibu pekytyuundap tsoydu'un muut ak yedyujk, ni yu di'ibu du'un pyektyundu ak toxytyujk, ¹⁰ni yu ma'tspaty, ni yu di'ibu adsojktap, ni yu ami'ikyjya'ayuty, ni yu pi'tskajxpaty, ni yu di'ibu ja'ay wyin'u'unudap es tpujkadu myeeñ. ¹¹Du'un ijty nidu'uguty miidsuty; per tu myajwa'adsyuty,

tə oy mwə'umdu mət ja Dios mət ja'agyujxm ja Nindsun'ajtm Jesukristə es mət ja'agyujxm ja nDios'ajtmə Jya'ajun.

Kyaj nmə'indu'unəm

¹²Nidu'ugəty miits mjəna'əndə: “Əj ətəmə Jesukristə myəduumbə, awə'atstuuyəts n'ity esəts ndúnət di'ibəts ndsejpy.” Əj n'adsóyəts miidsəty: Oyəts awə'atstuuy əj n'ity es ndúnət təkəkyə di'ibəts ndsejpy, kyaj təkəkyə 'yóyətə esəts əj ndúnət. Oyəts təkəkyə mbaət njatuumbə, kyajts nnayýákədtə esəts xy'ana'amət oytyi winmə'əñəty. ¹³Wiingátypyə mjəna'əndə: “Yə je'xy nigojə es jodoty ñəjxət, esə jot nigojə es t'axájət ja je'xy.” Per əjts mij n'anmaəydyəp ko Dios yajmínaampy ja tiempə mə kyaj nnakyyajtunə'əñəm ja jot es ni ja je'xy. Per ni wi'ix tsoo mbaət mgajənə'əndə ko yə nnini'x'ajtm tə yajpəjta'aky es nmə'indu'unəm, pes ja nnini'x'ajtm yə'u də'ən Nindsun'ajtm 'yoy'ajtangyujxm, esə Nindsun'ajtm yə'u də'ən nnini'x'ajtm 'yoy'ajtangyujxm. ¹⁴Es ətəm ja Dios dyajjikypəjky ja Nindsun'ajtm Jesukristə, xyajjikypəyəkə'əñəm ədsajtmə nandə'ən mət ja myək'ajtmə.

¹⁵Miits mnija'ədəp ko mə n'axájəm ja Jesukristə, yə nnini'x'ajtm də'ən wye'emy nidu'uk nidu'uk ətəm tuk pekəjyaty ja Jesukristə ñini'x. ¿Tii nbəjkəpts tuk pekə ja Jesukristə ñini'x es nyajnaybyəədədtəts mət tu'ugə kujəñdyo'oxy es də'ən wyə'əmət ti'igyə mət yə'u? ¡Ni wi'ix tsoo! ¹⁶¿O tii, kyaj xyñijəwədu ko di'ibə naybyuwə'kəp mət tu'ugə kujəñdyo'oxy, nimajtsk ti'igyə 'yittə? Pes ja Diosə jyaəybyajtmə jyəna'añ: “Ko tu'ugə yedyəjk ñaybyuwə'əgəty mət tu'ugə toxytyəjk, də'ən wyə'əmdə nimajtsk ətəm tu'uk je'eyə nini'x.” ¹⁷Per ko n'axájəm ja Nindsun'ajtm, ti'igyə 'yity ja njot njə'ajun'ajtm mət yə'u.

¹⁸Kuga'aktə ja mə'induunk. Oytyim di'ibə wiinkəty ja pekə di'ibə ja'əy tyiimpy, kyaj dyaj nibaxətúku ja ñini'x. Per ja di'ibə mə'induump, myədəgeepy ja kyə'əm nini'x. ¹⁹¿Tii kyaj xyñijəwədu ko yə nnini'x yə'u tsyənəydyəkənə Espírítə Santə, di'ibə Dios mmooyədu, es ko ja Espírítə Santə 'yity mə miidsəty? Pəətykyujxm miits kyaj mnayñiwindsun'átədu kə'əm, Diosə də'ən nWindsun'ajtm, ²⁰mət ko yə'u kyubajt ja di'ibə ədsajtmə oj xyjapátəm. Də'ən mbaət njənə'əñəm ko oj xyju'uyəm es də'ən xyja'ay'ajtmə. Pəəty ədsajtmə nyajtu'unəm ja nnini'x'ajtm ətəmə Dios ttseky.

Kajxwíjən wi'ixə kasaədutəjk jyiky'əttət

7 ¹Tyam n'adsoojəmbítyəts di'ibəts miits xyajtuədəp. Təy'ajtmə'u ko oy es kyaj ja'əy pyəktə. ²Per kom ta nimay di'ibə mə'induundəp, pəəty nidu'uk nidu'ugə yedyəjkəty myədətəp ja kyə'əm nədo'oxy, es nandə'ən nidu'uk nidu'ugə toxytyəjkəty myədətəp ja kyə'əm ñə'ay. ³Yə kasaədu yedyəjk kyuydyúnəp di'ibə pátəp ttúnət mədu ñədo'oxy es nandə'ən ja kasaədu toxytyəjk kyuydyúnəp di'ibə pátəp ttúnət mədu ñə'ay. ⁴Yə kasaədu toxytyəjk kyaj yə'u je'eyə natyu'uk tja'a'əty ja kyə'əm nini'x, məət ja ñə'ay tja'a'əttə. Es nandə'ənə də'ən ja kasaədu yedyəjk kyaj yə'u je'eyə natyu'uk tja'a'əty ja kyə'əm nini'x, məət ja ñədo'oxy tja'a'əttə.

⁵Katü mnayjyujpkugajxudü nixim niyam, ni ja yedyujk es ni ja toxytyujk. Pün mnay'uu mnaygyajxudü es mnaymyastu'uda'anüdu tuk tiempü es mgajxta'aktüt es ok mnaybyuwa'agudüt jatugok, mbaat dü'un xytyundü ko tü xy'agajxtütü pün naak xüü mnaymyastu'uda'anüdu. Per ko tpaadüt ja tiempü, net jatugok mnaybyuwa'agudüt, küdiibu ja müjku'ugópk Satanás myajpekytünüdüüt müüt ja wiinkpü ko m'awa'xy'ítü.

⁶Dios kyajts xytyuknipejky es n'anuumüdu tyaadü, je'eyüdsü dü'un njüna'an éxtüm tu'ugu ngajxwíjünüts. ⁷Üj jajünaambüts es dü'anxyüp nidügekyü mjiky'attü naydyu'uk éxtüm üj. Per wi'ixüm ja Dios mmo'oyüdü nidu'uk nidu'uk ja madakün, dü'un mjiky'áttüt naydyu'uk o kasaadü.

⁸Üj n'anuumüdu miidsüty naydyu'uk üna'küty, kixyüdo'oxyüty esü kü'ekyüty'oxyüty, oy ja'ijty ko kyaj mbüktü, éxtüm üjün. ⁹Per pün kyaj mmada'aga'andü m'íttüt naydyi'igyüty, waanü oy es mdimpüktüt, küdiibu mnayyajtóyüdüüt müdü tsojkün.

¹⁰Per ja di'ibáty tü pyüktü, nduk'ana'amdüpts es kyaj ñaymyastu'udüdüüt. Tyadü ana'amün tüy'ajtünü'u. Kyajts üj n'ana'amünüty, ja Nindsün'ajtüm dü'un ja 'yana'amün. ¹¹Es pün ja pün tmastu'uty ja ña'ay, naydyi'igyü dü'un 'yítüty, o nik oy ttimnijodümbítüt ja ña'ay. Nandü'unü yedyujküty kyaj tmastu'udüt ja ñüdo'oxy.

¹²Yü wiinkpüty n'anmaabyüts müdüdsü ngu'üm winma'an. Ko pün jaa yü nmämübüjkrü'ajtüm tnüdo'oxy'áty tu'uk di'ibu kyaj nmämübüjkrü'ajtüm es 'yal'ixüp tsyüünüt müdü ña'ay, yü nmämübüjkrü'ajtüm kyaj tmastu'udüt ja ñüdo'oxy. ¹³Es pün yü nmämübüjkrü toxytyujk myüda'jtyty tu'ugu ña'ay di'ibu kyaj nmämübüjkrü'ajtüm, pün 'yal'ixüp tsyüünüt müdü ñüdo'oxy, kyaj tmastu'udüt ja ña'ay. ¹⁴Müt ko ja kasaadü yedyujk di'ibu kyaj Dios tmüdüñ es 'yakjiky'aty müdü ñüdo'oxy di'ibu Diosmüdüümp, 'yaxájüp ja Diosü kyunu'xün müüt yu'ügyüjxm ja ñüdo'oxy. Es ja kasaadü toxytyujk di'ibu kyaj Dios tmüdüñ es 'yakjiky'aty müdü ña'ay di'ibu myüdiimpy ja Dios, 'yaxájüp ja Diosü kyunu'xün müüt yu'ügyüjxm ja ña'ay. Paaty ja 'yu'unk 'yüna'küty kyaj dyü'unüty éxtüm di'ibu kyaj Dios tmüdüñ. Ni'igu t'axajü ja Diosü kyunu'xün müüt yu'ügyüjxm ja tyaaak o tyeety di'ibu Diosmüdüümp.

¹⁵Pün ja di'ibu kyaj tmüdüñ ja Jesukristü tmastu'uda'anü ja ñüdo'oxy o ña'ay müüt ko tmüdüñ ja Jesukristü, na'ix wa'an tnejxy. Pün dü'un ttseky, ja kasaadü yedyujk o ja toxytyujk di'ibu myüdiimpy ja Jesukristü, kyaj jyatyimnigütíkyüty es kyaj ñaywyaxüdüüt, ja'a ko müüt ko kyanaywyaxüdüüt, ta nüj dyajtüküdü tsipkajxy. Es ja Dios tü mdukniwówüdü es mjiky'áttüt agujk jotkujk. ¹⁶Müt ko mij toxytyujk, Jesukristü myübüjkrü, kyaj xüñijawü pün mijtskyüjxm ja mña'ay di'ibu kyaj yu'üdyü Jesukristü myübüjkrü tmübüküt ja Jesukristü es ñitso'ogüt. Es mij yedyujk, myübüjkrü Jesukristü, kyaj xüñijawü pün mijtskyüjxm ja mnüdo'oxy di'ibu kyaj yu'üdyü Jesukristü myübüjkrü tmübüküt ja Jesukristü es ñitso'ogüt.

¹⁷Oytyim wi'ix tsooty, nidu'uk nidu'uk mjiky'áttüp dü'un éxtüm ja Dios myajmada'agüdü, es dü'un éxtüm naty m'íttü ko ja Dios mwoojüdü. Dü'anüts nyajnigütükü majaty ja mübüjkrütüj ñaymyüküdü. ¹⁸Pün ja Dios wyeepey nidu'uk di'ibu tü yajtsíky waanü, wa'anü tyaadü twe'emü

du'ñu. Es pun wyeepy tu'uk di'ibu kyaj tsyíkyuty waanu, wa'an kyaj dyajtsíky. ¹⁹Oy tu yajtsíky o kyayajtsujkpu, ni ti tkatsooty. Di'ibu situy nigutiky es nguydyu'unum, ja'a es ndu'unum éxtum ja Dios dyajnigutúku. ²⁰Nidu'uk nidu'ugu ja'ayuty wyu'amut éxtum naty ko ja Dios wyooju. ²¹Pun juy naty m'ity ko Dios mwoojú, katú ti xyjawa mut y'u. Per pun mmo'oyánudup ja m'awa'atstum'ajtun, axájudu. ²²Pes di'ibu naty juy ijtp ko Dios wyooju es tmábúkut ja Nindsun'ajtun, tyam awa'atstúm ma Nindsun'ajtun; es nandu'un jajtpu du'un ja ja'ay di'ibu naty ijtp awa'atstúm ko Dios wyooju, tyam 'yity juybyun ma yu Jesukristu. ²³Dios tu mjúyudu tsobaaty. Katu mnayyákudu éxtum juybyun ma yu ja'ayuty. ²⁴Pes du'un, mugu'ugítaty, wa'an du'ñum nidu'uk nidu'uk t'ity éxtum ko ja Dios wyooju.

²⁵Tyam n'adsoojambítuyats di'ibuts xyajtudup pun mbaat pyuktu m'u'ungu kixyudo'oxyutpyu, o kyaj. Yu Nindsun'ajtun Jesukristu kyaj oj xytyukmunikaaguts ni ti kajxwíjun madu tyadu du'ambu; per nwinma'añmyoodyupts uj, éxtum tu'uk di'ibu mbaat xymyubuktu ja'agyujxm ko Nindsun'ajtun tats xypya'ayoy. ²⁶Mut ko tyam nyajnajxunú nimújaa ja timpu, paaty ujtsumu ngu'am winma'añ nik oy ko ja ja'ayuty 'yak'ittu du'ñu. ²⁷Pun jamu mudo'oxy, kyaj xymyastu'udut; es pun kyaj pun, kyaj xy'uxta'ayut. ²⁸Es pun mbujktup, kyaj y'u pyojputy. Per di'ibáty pujktup, tyimmadatándup ja 'yamay jyotmáuty ma tyadu jiky'ajtun, es uj kyajtsu tyadu njatseky.

²⁹Mugu'ugítaty, di'ibuts nja'andijpy, y'u tyadu ko waanu je'eyu n'akmudajtum ja timpu. Aya bom ja di'ibáty kasaaduty du'un 'yakjiky'áttut éxtumxyup tu kyadimpuktu. ³⁰Di'ibu ijttup jotmaymyunt, du'un 'y'ítat éxtum kyadimmay kyadimtajtu. Di'ibáty ijt xoondup, naybyjta'agudup éxtum kyadimxonda'aktu. Es di'ibáty ti tu tjuudyu, jiky'áttup éxtum tkadimja'ajuty di'ibu naty tu tjuy. ³¹Di'ibu ya naxwiiñ mduk'ijt mdukxoondup, myajtúndup ja'ajun muut, ni xykyadimtukmuj xykyadimtukpaadut, mut ko najx kujxp di'ibu ijtp naxwiiñ.

³²Ndsejpyuts es miits kyaj ti mnaydyukmay mnaydyuktájudut. Yu naydyu'uk una'ktujk y'u 'yaa'ajty jyot'ajtypy wi'ix mbaat tmújjáwu Nindsun'ajtun. ³³Per ko pyujknudu, y'u myaay wyijtsypy di'ibu ya naxwiiñ es wi'ix mbaat dyajxonda'aky ja ñudo'oxy. ³⁴Nan tugatsyu'u yu kasaadu toxytyujk madu di'ibu kyaj kyasaaduty. Ja di'ibu kyaj kyasaaduty wyinma'añajtypy di'ibu jya'a'ajtypy ja Nindsun'ajtun es du'un 'y'ítat wa'ats ma Dios, du'un ja ñini'x es du'un ja 'yanmúja'an. Per ja kasaadu toxytyujk myaay wyijtsypy ja di'ibu ijtp naxwiiñ es wi'ix dyajxonda'agut ja ña'ay. ³⁵Tyadu n'anumudu ja'a es xytyuk'oy'áttut es kyaj mut kots nyajkubéky ko pun pyeky. Ndukmodsojktup tu'ugu oybyu jiky'ajtun di'ibu muut mnaygyuyákudut amumdu'uk ma yu Nindsun'ajtun.

³⁶Es pun jaa naak jyuna'añ ja u'unkteety ko waanu oy esu ñux pyúkut, ja'a ko yu jyumajt wimbajt'adútsu, es pun 'yijxypy ko ja 'yu'unk kyaj t'a'ixu 'y'ítat naydyu'uk, du'unu dun mbaat ttuñ éxtum 'yoybyudsu'umxudut. Mbaat dyajpéky. Taadu kyajpu pyojputy. ³⁷Es pun yu u'unkteety kyaj dyajpuka'añ ja ñux, mut ko t'ixy ko myudánup 'y'ítat naydyi'igyu, es punu tadu u'unkteety junaamp es 'y'ítat kixyudo'oxy ma yu tyeedyu tyujk, pes

oyu du'an ttuñ. ³⁸Pes du'an yu jawyiimba u'unkteety oyu du'an ttuñ ko yu 'yu'unk dyaky es pyákut, per ja myumajtskpu u'unkteety waanu oy ttuñ ko kyaj dyaky ja 'yu'unk es pyákut.

³⁹Nigutiky es tu'ugu kasaadu toxytyujk 'yítat yu'uyu mat ja ña'ay maanum 'yakkiky'aty; per ko ja yedyujk 'yo'knut, niwa'ats kuwa'ats wye'emy tadu ku'ekytyo'oxy es pyákut mat di'ibu yu'u tsyejpy, yu'uyu di'ibu situy nandu'an myubejkypy ja Jesukrista. ⁴⁰Per uj njajana'añats ko waanu oy es kyaj jatugok pyákut, es uj junaambuts ko nmudajtypyuts ja Diosu Jya'ajan kodsu du'an njuna'añ.

Je'xy di'ibu jyatukwindsu'kup ja agojwinnáx

8 ¹Tyamsu net n'adsoojumbíty ja di'ibuts xyajtuudup yu'ugyujxm ja je'xy di'ibu tu yajtukwindsu'ugu agojwinnáx. Nnija'am ko nidugekyu nmudajtum ja jaygyujkun. Yu jaygyujkun yu'u du'an yajmuj yajpátap ja ja'ayuty, per ja tsojkun yu'u du'an yajmujwiin yajkajaajup ja ja'ay myubujkun. ²Pun ja pán ñaymyujkuya'axyuty ko yu'u tnijawu oynu'unun, kyaj tnijawu éxtum dun pyaadyuty tnijawut. ³Per di'ibu tsyejpy ja Dios, ix'yajtap ja Dios.

⁴N'okmadyákum ja je'xy di'ibu tu yajtukwindsu'ugu agojwinnáx. Táy'ajtanu'u ko ni tu'ugu agojwinnáx kyaj ti ttsooty, es táy'ajtanu'u ko ti'igyu je'eyu Dios, kyajpu wiinkpu. ⁵Oy nija'ajuty jyuna'andu ko ta nimayu dios esu windsúnuty tsajpótm es naxwiñ, ⁶udsajtum nnija'am ko ta ti'igyu Dios di'ibu nmudu'unum es ma tugekyu tsyondaky di'ibu jaa'ajtp; es nan nnija'am ko ta ti'igyu Windsún, yu Nindsun'ajtum Jesukrista di'ibu mat tugekyu oj yajkojy es di'ibu xyajjiky'ajtum.

⁷Per kyaj nidugekyu tnijawudu tyadu du'umba winma'añ. Naaguty du'uñum t'awdajtta agojwinnáx, ku'am tjawudu ko pyojpuy pun jyu'xtap ja je'xy di'ibu tu ñejxy windsu'kun ma agojwinnáx. ⁸Táy'ajtan ko di'ibu nju'xum, kyaj yu'ugyujxmuty xy'axájam ja Dios; pes kyaj nduk'oybyudsu'umum pun nju'xum es ni ngajajtum axuuk pun kyaj nju'xum. ⁹Naygywentu'átudu ko ti xytyundu. Oy miidsuty ti xytyúndat es kyaj xypyekyjyáwudu, kyaju du'an xytyúndat pun ja'agyujxm xyajpekyky'adu ja mmugu'uk. ¹⁰Ja'a ko pun tu'ugu mmugu'uk myubejkypy ko kyaj 'yóyuty ko ja'ay tju'xtu ja tsu'utsy di'ibu tu yajtukwindsu'ugudu agojwinnáxuty, es m'ijxap ko mgay m'iiky ma agojwinnáxuty yajwindsu'ugudu, ¿kyaju da xyonda'agut es tju'xtat ja tsu'utsy di'ibu tu yajtukwindsu'ugudu agojwinnáxuty? ¹¹Es du'an mat ja'agyujxm di'ibu mij mnija'ap xyajtugóy ja mmugu'uk, es mat yu'ugyujxm nandu'an 'ye'ky ja Jesukrista. ¹²Es ko du'an xyajpojpatúnat ja mmugu'uk di'ibu jya'ap ko kyaj 'yóyuty ko ja'ay tju'xtu tadu tsu'utsy, extu mbojputuump nandu'an mij ma yu Jesukrista. ¹³Paadyuts uj njuna'añ ko ni na'ats nganakyjyu'xut jatugoku tsu'utsy pun mat yu'ugyujxm nyajtugóyats uj ja mmugu'uk'ajtum.

Wi'ix ja Paablu dyajtún ja 'yawa'atstuuy'ajtan

9 ¹¿Tii kyajts uj xytyijy mbaat nduñ di'ibuts ndsejpyu? ¿Tii kyajts uj n'apóstulaty? ¿Tii kyajts uj tu n'ixy ja Nindsun'ajtum

Jesukristu? ¿Tii kyaj miits xy'axájudu Jesukristu mut ko n'awa'ánuđu ko yu'u xyajnutsókumu? ²Wa'anu da wiinkpu xykya'uxkáptuts kots uj n'apóstulaty; per tayı'ajtun kots miidsu du'un xy'uxkaptu, ja'a ko xymyubaktu Nindsun'ajtam ja'agyujxm ko n'awa'ánuđu jya'a es ja'agyujxm tıy'ajtundaku kots uj n'apóstulaty.

³Du'unuts n'adsoojambıty di'ibatyuts xyñi'o'o xyñiyáxudup. ⁴Ko uj nandu'un xypyáptuts es n'axájut di'ibuts xymyoodyup esuts ngay n'uuguduts, ⁵es nan mbaaduts nnudo'oxy'áty tu'uk di'ibu Diosmuduump, du'un éxtum ttundu ja wiinkpu apóstulaty es ja Nindsun'ajtam Jesusu myuga'axuty esu Peedru. ⁶¿O mjunándup miidsuty xytyijy ko uj esu Bernabee, je'eyuts nimajtskuty kyaj mbaat nmastu'uttu ja ngu'amduunk esuts ngajxwa'xtut ja Diosu 'yayuk? ⁷¿Tii, di'ibu soldaadu'ajtp ku'am ñayñigástudyu? ¿Es tii, di'ibu kyuyiipy kyudajpy ja uuvu kam kyaj mbaat tje'xyu? ¿Es tii, di'ibu borreegukwentu'ajtp kyaj mbaat t'iiky ja letsyu di'ibu mya'tsypyu? ⁸Es éxkum mjunaambudu ko uj njuna'áñudsu du'un mududsu ngu'am winma'añ, per nandu'un tmadya'aky ja Moisesu 'yana'amun. ⁹Pes du'un jyuna'añ: “Katu xy'ajiitsy ja noviiu ma twindeen ja triigu.” Tıy'ajtunu'u ko Dios kyaj du'un jyuna'añ mut ko tpa'ayoy ja yuubu, ¹⁰udsajtumgyujxmıty du'un jyuna'añ; mut ko udsajtum n'oy'ajtungyujxm Moisesu 'yana'amun jyuna'añ es ja yaj'yuubu es nandu'un ja triigu winda'ambu tyundu es t'ajot'attu es t'axájudut di'ibu pátip ma ja puıta'aky pyude'eky. ¹¹Nandu'un jajtpu du'un, ja'a ko uudsuty, tuts miits nadu'uñu nduk'uxpaktu ja Diosu 'yayuk, xyjapáptuts oynu'unun n'axájuduts miidsu mbudujkun. ¹²Pes punu wiinkpıty 'yawijxtup es miits xypyudúkudut, udsuty waanu ni'iguts xyjapaattu.

Tıy'ajtunu'u ko kyajts nyajtuundu di'ibuts xyjapáttup. Nik ni'iguts tu nmudánudu óyuts ti xyjatugoy'ajtxubudu. Du'unuts ndundu kudiibuts nyajtu'adúktut ko yajkajxwa'xy ja oybyu ayuk di'ibu Jesukristu ñimadyakypy.

¹³Miits mnija'adup ko di'ibaty jap tuundup ma muj tsajptujk, yu'u ñijiky'ajttup di'ibu jap ma muj tsajptujk. Ja'a njuna'anum di'ibu jap ma ja artal tuundup ma yajpuıta'aky ja windsu'kun, es yu'ujuty pátipup tıy'xtut oynu'unun ja tsu'utsy di'ibu jap yaj'yajkp windsu'kun. ¹⁴Nandu'unu du'un yu Nindsun'ajtam tyuknıbjtaku ko yu di'ibaty kyajxwa'xtup ja oybyu ayuk, tadu tyuunk tyukjiky'áttup. ¹⁵Per uj ni na'anumts ngayajtuñ di'ibuts xyjapatp, ni je'eyuts miits ngatuknijáyudu tyaadu esuts ti oynu'unun xymyo'odyuduts. Nik óyuts ndim'oogat maanumts xykyarujkudu tyadu jotkujk'ajtan di'ibuts nmudajıpy kots nadu'uñu ngajxwa'xy ja oybyu ayuk.

¹⁶Uj kyajts mbaat ndukmuj ndukpaadu mats ngajxwa'xy ja oybyu ayuk, mut ko yu'udsu du'unu Nindsun'ajtam tu xytyuknıpeky esuts ndúnut. ¡Paaty, puuroobu uj pun kyajts nguydyún! ¹⁷Kooxyupts uj ku'am tu n'okwin'ixy ngajxwa'xa'áñuts ja nıtsokun éxtumts ndukganarata'añ, n'axájupxyupts ja nmaju'uñuts; per uj kyajts nwin'ijxy ku'umu tyadu tuunk, Díósudsu du'un xywyin'ijx es xymyooyudsu tyadu tuunk. ¹⁸Pes, ¿ti maju'uñuts n'axájup? Yu'u je'eyu tyaadu kots ngajxwa'xy ja oybyu ayuk namay'ajtan es ni nga'amdóyuts esu ja'ay xypyudúkudut éxtumts xyjapaaty kots uj n'apóstulaty.

¹⁹Kyajts ʋj tʋ nyajtukmudeeky pʋn; per dʋ'ʋnʋts nʋaygyoyjyuty ʋxtʋmʋ tuumbʋ juybyʋ mʋ nidʋgekyʋ jʋ'ʋyuty, es dʋ'ʋn nduk'axʋjʋdʋts ja jʋ'ʋyuty ja Jesukristʋ nʋ'ʋnʋts nmada'aky. ²⁰Paaty kots n'ity mʋ yʋ israelʋty, dʋ'ʋnʋts n'ity ʋxtʋm yʋ'ʋjuty, es dʋ'ʋn t'axʋjʋdʋt ja Jesukristʋ; es mʋt ja di'ibʋ pyanʋjxtʋp ja Moisesʋ 'yana'amʋn, ʋyʋts ʋj tadʋ ana'amʋn patkʋ'ʋy nga'ity, ijtpʋts ʋxtʋm tu'uk di'ibʋ pyanejxpyʋ tadʋ ana'amʋn es dʋ'ʋn t'axʋjʋdʋt ja Jesukristʋ. ²¹Nandʋ'ʋn jajtpʋ dʋ'ʋn mʋt ja di'ibʋ kyaj 'yisraelʋty di'ibʋ kyaj tmʋdaty ja Moisesʋ 'yana'amʋn, ijtpʋts nandʋ'ʋn ʋxtʋm di'ibʋ kyaj 'yisraelʋty, ja'a dʋ'ʋn es t'axʋjʋdʋt nandʋ'ʋn ja Jesukristʋ. Kyajts njʋnʋ'añ ko kyajts nguydyʋñ ja Diosʋ 'yana'amʋn; pes Jesukristʋ 'yana'amʋnʋts xyajkutujkp. ²²Kots n'ijty mʋt ja di'ibʋ kyaj tmʋdaty mʋj wiin kajaa ja myʋbʋjkʋn, nandʋ'ʋnʋts nʋaybyʋjtʋkʋ ʋxtʋm di'ibʋ dʋn kyaj tmʋdaty mʋj wiin kajaa ja myʋbʋjkʋn. Kots n'ijty mʋt oytym di'ibʋ jʋ'ʋyuty, nandʋ'ʋnʋts nʋaybyʋjta'agyuty ʋxtʋm yʋ'ʋjuty, es dʋ'ʋn nʋaguty ñitso'oktat. ²³Ndʋñʋts dʋ'ʋn tʋgekyʋ tyʋadʋ mʋt yʋ'ʋgyʋjxm ja oybyʋ ayuk, es dʋ'ʋn di'ibʋ myʋdoodʋp pyʋadʋdʋt ti'igyʋ mʋt ʋj ja nitsokʋn.

²⁴Tʋ xʋñijʋwʋdʋ miidsuty ko mʋ tu'ugu pʋyʋ'kkijxyʋk, nidʋgekyʋ ja pʋyʋ'kpu pʋyʋ'ʋktʋ, per je'eyʋ ti'igyʋ di'ibʋ 'yaxʋjʋp ja may'aty. Pes ʋxtʋmʋ jʋ'ʋy di'ibʋ pʋyʋ'kkijxyʋp yajmay'ʋty, nandʋ'ʋn miits xy'ixtʋt wi'ixʋ Dios tseky es mjiky'ʋttʋt, es dʋ'ʋn mmay'ʋtʋdʋt. ²⁵Nidʋgekyʋ di'ibʋ pʋyʋ'kkijxyʋyʋndʋp, nayjyʋj'ijxʋdʋp es nayjyʋjwijsʋmbijʋtʋdʋp oytym di'ibʋty mʋat. Dʋ'ʋn ttʋndʋ es tganarʋttʋt ja koronʋ ak ujts ʋybyʋ di'ibʋ pojʋn ñi'xy; per ʋdsajʋm nʋayjyʋj'ijxʋm es nmʋmʋdo'om ja Dios es dʋ'ʋn yʋ'ʋ xymyay'ajʋm mʋt tu'ugu koronʋ di'ibʋ ni nʋ'a kyani'xy. ²⁶Paaty ʋjtsʋ dʋ'ʋn ʋxtʋm ja oybyʋ pʋyʋ'kpu di'ibʋ pʋyʋ'kp tʋyʋ mʋ pʋyʋ'kja'ta'añ. O mbaat njʋnʋ'anʋm ko kyajts ʋj dʋ'ʋn ʋxtʋm tu'ugu jʋ'ʋy di'ibʋ koxaʋmp es tʋgok tʋgok tnixʋje'eky, kyaj jya'ty ja kyoxy. ²⁷ʋj ndukkumʋdeebʋyʋts ja nnini'xʋts es njʋjwijsʋmbi'tyʋts yajxʋn, kudiibʋts ʋj nʋjx nwe'emy ʋxkumay ʋyʋts ja'ijty njakajxwa'xy ja oybyʋ ayuk.

Kajxwijʋn es kyaj n'awdajʋm di'ibʋ kyaj Dyio'suty

10 ¹Ndsejpyʋts es miits xʋñijʋwʋdʋt mʋgu'ugitʋty, ko yʋ n'aptʋjk'ajʋm 'yijttʋ nidʋgekyʋ yoots patkʋ'ʋy, es nidʋgekyʋ ttuknajxtʋ ja Tsapts Jikymyejyñ. ²Es dʋ'ʋn mbaat njʋnʋ'anʋm ko nidʋgekyʋ ja'ajuty oj ñʋbajtta'aydyʋ woodsʋty es mʋ ja jikymyejyñ ko ñaygyʋyajkʋdʋ mʋ Moisés. ³Es nandʋ'ʋn nidʋgekyʋ tjʋ'xtʋ ja je'xy di'ibʋ Dios mooyʋdʋ, ⁴es nidʋgekyʋ t'uktʋ ja nʋʋ di'ibʋ Dios yajk, ja nʋʋ di'ibʋ yajpʋdsʋm tsʋagaadsʋty; esʋ tadʋ tsʋagaats yʋ'ʋ dʋ'ʋn kyudʋnaapy ja Jesukristʋ di'ibʋ naty nʋjxp mʋt yʋ'ʋjuty. ⁵Oy yʋ'ʋjuty nidʋgekyʋ oj jyamo'oyʋdʋ tyʋdʋ Diosʋ kyunu'xʋn, jatim jawaanʋ kyadim'o'ktaaydyʋ mʋj ittʋm mʋt ko tkamʋmʋdoodʋ Dios.

⁶Tʋgekyʋ tyʋadʋ dʋ'ʋn tyuun jyajʋ ʋxtʋm tu'ugu ijxpajʋm mʋt ʋdsajʋm, kudiibʋ nbadʋ'unʋm di'ibʋ kyaj 'yʋyuty, ʋxtʋm yʋ'ʋjuty 'yadʋtstʋ. ⁷Paaty miidsuty katʋ xymyay'at xywyindsʋ'ʋgadʋ agojwinnʋxʋty, ʋxtʋm yʋ'ʋjuty nimay 'yadʋtstʋ, ʋxtʋm jyʋna'añ ja Diosʋ

jaaybyajtæn: “Ja ja'ayaty ñaxwa'tstæ kaay ukpæ, es pyædu'uktæ ajts xondakpæ.” ⁸Kyaj nmæ'indu'unum, éxtum yu'ujaty nimay 'yadutstæ, es 'yo'ktæ i'px tæguk mil mæ tu'ukpæ je'eyu xææ. ⁹Es nan kyaj nmæ"udægo'oy nmægajxtægo'oyum ja Nindsun'ajtum Dios, éxtum naagaty yu'ujaty ttuundæ, es paaty 'yo'ktæ ko tsyu'tsædu awa'andsa'añaty. ¹⁰Es kyaj nduk'ak'ajtum ja Dios, éxtum yu'ujaty nija'ajaty ttuk'ak'ajttæ, es paaty ya'o'kudæ ja anklæs di'ibæ Dios kyajx.

¹¹Tægekyæ tyaadu dæ'un jyajtæ mæ n'aptujk'ajtum es yajpujtáky jaaybyéty mæ Diosæ jaaybyajtæn éxtum tu'ugu ijxpajtæn, es nnaydyuk'æwij nnaydyukkajxwíjæm, udsajtum di'ibáty jiky'ajtum mæ yæ Nindsun'ajtum Jesukristæ tyimminannæ. ¹²Paaty di'ibæ nayjya'ap yajxón 'yity mudæ Dios, naygywentu'átudæp kudiibu pyekykyæ'at. ¹³Ko ti myajpekytyuna'anudæ, ti'igyæ yu'æ éxtum di'ibæ kyu'ijx kyubátudæp nidugekyæ ja'ayaty. Ja Dios yu'æ mbudákudæp miidsuty, pes yu'æ kyaj mna'ixudæt es mbekytyúndæt pæn kyaj mbaat xymyæmada'aktæ; nik ni'igæ ko myajpekytyuna'anudæ, net ja Dios mya"awátsxudæt es myajnæxudæt wiink tsow.

¹⁴Paaty mægu'ugítuty, katæ xymyay'at xywyindsu'ugudæ agojwinnæxaty. ¹⁵N'anæmudæ dæ'un, éxtum ja ja'ayaty di'ibæ uyjyaygyujk kajxyjyaygyujkudæp, es miidsuty kæ'um mbaat xypyayo'oydyæ di'ibæ yam n'anmaaydyæp. ¹⁶Ko n'úkæm ja vinæ mæ ja kálæz, yæ'ugyujxm nja'aygyudákum ja Dios, es paaty ti'igyæ n'ijtum mut ja Kristu ñe'pyñgyujxm; es ko ndujkwa'xum ja tsajkaaky es nga'ayum, paaty ti'igyæ n'ijtum ja Kristu ñini'xkyujxm. ¹⁷Pes kom tu'uk je'eyu ja tsajkaaky di'ibæ ndujkwa'xum es nga'ayum; oy njanimay'ajtum, nyajti'igyæm ja nini'x tu'uk.

¹⁸Paktæ kwentæ mæ yæ israelitu ja'ayaty. Púnaty jyæ'xtæp ja je'xy di'ibæ tæ yajpujtæ'aky windsu'kun mæ ja artal, nayyajti'igudæp mudæ myægu'uktæjktæ es Dios t'awdattæ mæ ja windsu'kun. ¹⁹Kyajts njæna'añ ko yæ agojwinnæx es ja tsu'utsy tmudaty ja muk'ajtæn. Oy ja tsu'utsy tæ jyanejxy windsu'kun mæ agojwinnæx, ni wi'ix tsoo kyatægatsy. ²⁰Yu'uts n'andijpy ko di'ibáty kyaj t'ixy'attæ Dios es yojxtæp ti oynæ'unæn, yu'ujaty tyukmæyojxtæp ja mæjku'ujaty, es kyaj yu'ædyæ Dios, es kyajts ndseky es miits xypyutaan xypyuwa'aktæt ja mæjku'ujaty. ²¹Kyaj mbaat xytyuk'uugudæ ja Nindsun'ajtumæ kyáliz es xytyuk'uugudæ ja mæjku'ujadyæ kyáliz, es ni mbaat mgakay mæ ja Nindsun'ajtumæ myeesu es nandæ'un mgádyæt mæ ja mæjku'ujadyæ myeesu. ²²¿O yu'æ dæ'un es nyajjot'ambujkum ja Nindsun'ajtum? ¿Tii wa'anæ da udsajtum nmudajtum waanæ ni'igæ muk'ajtæn kudiinæm yu'ujæ?

N'oktu'unum di'ibæ yajmæjwiin yajkajaajæp ja ja'ayæ myæbæjkæn

²³Dæ'un jyæna'andæ: “Nigutiky esuts oytyiity ndúnat di'ibæts ndsejpy”; per kyaj tægekyæ ttuk'oy'átæt, es nan kyaj tægekyæ tpudæku ja ja'ay es jyiky'áttæt éxtumæ Dios ttseky. ²⁴Ni pæn je'eyu tka'æxtæ'ayæt di'ibæ yu'æ kæ'um tyuk'oy'átæt, per nandæ'un t'æxtæ'ayæt esu wiinkpæty ttuk'oy'áttæt.

²⁵Mbaat xyjuudyæ es xyju'x xypyúktæt di'ibæ to'kup maayóty, katæ xyajtáy mæ tsooñ es kyaj yajpekyjyáwæt; ²⁶mut ko tægekyæ di'ibæ naxwiiñ yajpátp, Nindsun'ajtum Diosæ jya'a'ajtypy.

²⁷O pæn jaa naak di'ibu kyaj yu'udyu Dios muduumbu es mwówudut kaay ukpu, es pæn miits mnajxándup, ju'x tugekyu di'ibu mmooyadup. Kyaj xyajtáwut ma tpeky es kyaj yajpekyjyáwut. ²⁸Per pæn nidu'uguty mdukmamadyákudup: “Tyada tsu'utsy yu'u tu yajpujta'aky windsu'kun ma yu agojwinnáxuty”, katu xyje'xy, kadiibu tpekyjyáwut di'ibu tu m'anu'umxuty. ²⁹Yu'uts nmadyakypy es kyaj ja wiinkpu tpekyjyáwut, kyaj yu'ujuty es xypyekyjyáwut. Naak mbaat dyajtáy: “¿Ti ko yajpayo'oy kots nduñ di'ibu wiink ja'ay jya'ap peky? ³⁰Es pæn uj nja'aygyudákypyuts ja Dios mut ja di'ibuts ngaay n'l'kypy, ¿ti kots xyñi'ow xyñiyaaxu kots ngay n'iiky esu Dios nja'aygyuda'aky?” ³¹Pes oytyiity di'ibu mdiimpy, pæn mgaay m'úktup, o mduundup oytyiity, tugekyu xytyúndut es du'un ja ja'ayuty tmuj'ix tmujjáwut ja Dios. ³²Katu ni pún xkyayajni baxutúku mut ja di'ibu mdiimpy, oyyu'ujuty ja di'ibu israelitu o kyaj 'yisraelítuty, o di'ibu Nindsun'ajtám Jesukristu myuduumbu. ³³Pes uj, di'ibuts ndiimpy, ja'a es nidugekyu ja'ay t'oyjyáwut; kyajts uj n'uxta'ay wi'ixuts ku'am nduk'oy'átut, ja'ats n'uxtaapy esu mayjya'ay ttuk'oy'áttut es du'un t'axájudut ja nitsokun.

Wi'ix jya'ay'áttut ja toxytyujkuty ma mubujkputujk ñaymyúkudu

11 ¹Paaty padundu ja ngajxwíjunuts, éxtamts uj nandu'un nbaduñ ja kyajxwíjunu Nindsun'ajtám Jesukristu.

²Mugu'ugítuty, ngumaadyup mut ko byeenats miits xyjamyatstu es ko xypyanyjxtu ja xpujkuñ di'ibu tu nmo'oydyu. ³Ndsejpyuts es xyjaygyúkudut ko yu Jesukristu yu'u du'un ñigubajk'ajtypy nidu'uk nidu'ugu yedyujk, esu kasaadu yedyujk yu'u du'un ñigubajk'ajtypy ja ñudo'oxy, du'un éxtam ja Dios tnigubajk'áty yu Jesukristu. ⁴Pæn tu'ugu yedyujk kyajxta'aky o tkajxwa'xy ja Diosu 'yayuk kupxu, yu'u du'un kyawindsu'kup ja Jesukristu di'ibu nigubajk'ajtup; ⁵per pæn tu'ugu toxytyujk kyajxta'aky o tkajxwa'xy ja Diosu 'yayuk es kyaj ñaygyupe'eñuty, yu'u du'un kyawindsu'kup ja ña'ay di'ibu nigopk'ajtup. Ko du'un 'yadu'utsy, ñapatypy éxtam tu'ugu toxytyujk di'ibu tu ñaygyukeebyuty. ⁶Pæn kyaj ñaygyupe'eñuty ja toxytyujk, nik wa'an ja wyaay tka'pta'ay. Per kom tsoydyu'unu'u mut tu'ugu toxytyujk ko ñaygyuka'pxudut, pes nik wa'an tñaygyupe'eñuty; ⁷per yu yedyujk kyaj ñaygyupa'anudut, mut ko Diosu du'un ñayyajnikojtútu es dya'ixudut ja Diosu myuj'ajtun. Ja toxytyujk, Diosu du'un nandu'un pyujták es dya'ixudut ja yedyujku myuj'ajtun, ⁸es ko Dios dyajkojy ja yedyujk es ja toxytyujk, kyaj ja yedyujk oj pyudsemy ma ja toxytyujku ñini'x, ja toxytyujk oj pyudsemy ma ja yedyujku ñini'x. ⁹Ja toxytyujk oj kyojy 'yabaadu mut yu'ugyujxmu yedyujk. Kyaj yu'ujuty ja yedyujk oj kyojy 'yabaadu mut yu'ugyujxmu toxytyujk. ¹⁰Paaty ja toxytyujk ñaygyupa'anudut mut yu'ugyujxm ja ánklausuty, es du'un dya'ixudut ko yu'u ja ña'ay ñaydyukkudúkuty. ¹¹Per ma yu Dios awdajtk, kyaj ja yedyujk 'yity pæn kyaj pún toxytyujk, es nandu'un kyaj ja toxytyujk 'yity pæn kyaj pún yedyujk. ¹²Ja'a ko ja jawyiimbu toxytyujk oj pyudsemy ma ja yedyujku ñini'x, pes extu jaa tsyondaky nidugekyu ja yedyujk yajmiin yajjajtun ja toxytyujk; es tugekyu di'ibu jaa ijtp, Dios pyujták.

¹³Miidsuty ku'am xyjaygyúkudut. ¿Tii oy es tu'ugu toxytyujk kyajxta'agut mayjya'ayoty kuwa'adsu? Kyaj 'yóyuty, ¿kadii? ¹⁴Pes ja ja'ay

di'ibü jaayum tyuundup xytyuk'ijxum ko tsoydu'unu'ü ko yu yedyujk dyaj'yón ja wyaay; ¹⁵per kyaj dyu'unuty ja toxytyujk, tyukmuj'ajtypy ko wyaay dyaj'yón, mut ko Diosu du'un tü myo'oyuty ja wyaay yeñ es dyajnitúkut ja kyubajk. ¹⁶Pün jaa naak di'ibü kyaj t'axajyaya'añ tyadu uxpujken, ñijawudup ko nidugekyu uudsuty, apóstuluty, nya'uxpáktuts du'un, es ja'a du'un éxtum jaayum ttundu oytyim maadyu mubujkputujk ñaymyúkudu.

Kyaj 'yóyuty ko ja mubujkputujk tkamuj'ixtu ja Nindsun'ajtumü 'ya'ux

¹⁷Per jatuk peky di'ibü nduknija'ayudup, kyaj mbaat ngumaydu, pes du'un kyaxe'eky ko ma mnaymyúkudu esu Dios xy'awdáttut, axuuk mnayduúnudu ma jyapaadyuty yajxon. ¹⁸Pes tim jawyiin, du'unuts xytyukmämadya'aktü ko ma mnaymyúkudu es xy'awdata'andu Dios, mnaywya'xudup miidsuty. Es tüy'ajtun jyawu tyaadu. ¹⁹Pes du'un jyaty es ya'ixut wa'atsti'knü púnudyu du'un myüdiimpy ja Dios. ²⁰Ko miits mnaymyúkudu es m'a'ux'ata'andu ni'amuku, kyaj 'yokja'a'ajñ ja Nindsun'ajtumü 'ya'ux. ²¹Mut ko ma mgaya'andu, nidu'uk nidu'uk jyawyin'aty tnixaju kya'ay 'yukun maanum naaguty 'yakwu'umdu mudu yuu, es naaguty extü nayyajmúkenup. ²²¿Tii kyaj miits xymyudattu mjün mdujk ma mgay m'uuktü, es du'un kyaj xywyindsu'ugudu ja Diosu jya'ay es xyajtsoyduúndu ja di'ibü kyaj ti tmudaty tjaygyepy? ¿Wi'ix n'anuumadut? ¿Tii njuna'anupts ko oy di'ibü mduundup? ¡Mudu tyaadu, ni wi'ix tsoo mbaat!

Nindsun'ajtumü 'ya'ux

²³Mut ko yu Nindsun'ajtam Jesukristu xymooyudsu tyadu uxpujken di'ibü tü nmo'oydu. Nan ja koots ma ja Nindsun'ajtam Jesukristu oj yajkuyakánnü, ta tkone'ky ja tsajkaaky, ²⁴es ko tja'aygyudáky ja Dios, ta oj ttujkwa'xy es jyunañ: “Tyadu nnini'xuts yu'ü du'un es xytyuk'oy'áttut miidsuty. Tundu du'un éxtamdsu njamyajtsun.” ²⁵Es nandu'un ma 'ya'ux'ajtaay, ta tkone'ky ja káluz mudu vinu es jyunañ: “Tyadu vinu yu'ü du'un ja nne'pyñ di'ibü yajnaxkudákypy ja jembyu kajxy'átypy. Tugok tugok xy'uuktut, tundu du'un éxtamdsu njamyajtsun.” ²⁶Pes du'un tugok tugok xkyáydyut tyadu tsajkaaky es xy'uuktut ja tyadu vinu, ja'a du'un mnigajxtup ja Nindsun'ajtumü 'yo'kun extü ko myínutnum.

Wi'ix yajtúnut ja Nindsun'ajtumü 'ya'ux

²⁷Paaty oytyim púnuty di'ibü kyaabyu tadu Nindsun'ajtumü tsyajkaaky es t'iigyü tadu Nindsun'ajtumü vyinu éxtum oytyim di'ibü ka'ay úkunuty, kyamuj'ijxypy du'unu Dios es tmudugoy ja Nindsun'ajtam Jesukristu ñe'pyñ esu ñini'x. ²⁸Paaty ma xñixajyaya'anut ja tsajkaaky es ja vinu, nidu'uk nidu'uk jawyiin mnaybyawinmáyudu pün tü xymyastu'uttu ja mbeky, taanum xñixájudut ja tsajkaaky es xkyáydyut es xy'uuktut ja vinu. ²⁹Mut ko pün kyaj nbawinma'ayum ti 'yandiipy ja Nindsun'ajtumü ñini'x ko nga'ayum ja tsajkaaky es n'úkum ja vinu, ma yu'unu du'un myiñ ja tadyu'unun di'ibü Dios yajkypy. ³⁰Paaty nimay miits mbúkudu

es mbagi'ixtu, es niganaaguty tu 'yooktu. ³¹Per pæn udsajtum jawyiin nnaybyawinma'ayum ku'am, kyaj n'axájum ja Diosu tyuadyu'unun. ³²Ko yu Nindsun'ajtum xytyukkumado'om, ja'a du'un es xyjujwijtsambijtam, kadiibu ja tadyu'unun xypyátum ti'igyu mut pánudyu naxwíñudu winma'añ ja'a'ajtudap.

³³Pes du'un mugu'ugítuty, ko mnaymyúkudut ma m'a'ux'ata'andú tukmuku, nay'awíxudu es m'amukadya'aydyut, net m'a'ux'áttut. ³⁴Es pæn ja pún yu'o'kunú, wa'an tkay ma tyujkun, es du'undsoo kyaj pyaadudut ja tadyu'unun ma mnaymyúkudu. Es ko nujx ngu'ixtu, net n'ak'awánudut wiinkpu di'ibáty myajtudap.

Madakun di'ibu ja Espírítu Santu yajkypy

12 ¹Mugu'ugítuty, ndsejpyuts es xyníjáwudut mut ja madakun di'ibu ja Espírítu Santu yajkypy.

²Mnija'adap ko maanumu naty kyaj mDiosmudundú, mnaydyukwooma'tudu agojwinnáx uum. ³Paaty ndsejpyuts es tyam xyjaygyúkudut ko ni pún di'ibu ja Diosu Jya'ajun mooyudap ja winma'añ es jyuna'anut: “Kajxpéky ja Jesús.” Es ni pún mbaat kyajuna'añ: “Jesús yu'u du'unu Nindsun'ajtum”, pæn kyaj ja winma'añ myo'oyuty ja Espírítu Santu.

⁴Taa kanak nax ja madakun, per naydyi'igyu ja Espírítu Santu di'ibu madakun yajkypy. ⁵Taa kanak nax wi'ix nmudu'unum ja Nindsun'ajtum, per ti'igyu du'un je'eyu Nindsun'ajtum di'ibu nmudu'unum. ⁶Taa kanak nax tuunk di'ibu múk'ajtun mut yajtún, per ti'igyu ja Dios di'ibu mudu myuk'ajtun yajtún tugekyu tugekyu. ⁷Ja madakun di'ibu Espírítu Santu xymyo'oyum nidu'uk nidu'uk, ja'a du'un es nduk'oy'ajtam ni'amuku.

⁸Naaguty myo'oyudu ja Espírítu Santu ja wijy'ajtun, esu naaguty myo'oyudu ja Espírítu Santu es kyajxtut mudu jaygyujkun. ⁹Nan yu Espírítu Santu mooyur naaguty ja mubujkun, es nan yu'u naaguty mooyudap ja madakun esu puma'ay dya'aguda'aktut, ¹⁰es nan yu Espírítu Santu mooyudap naaguty ja madakun es dya'ixudut ja myuj'ajtun, es yu'u du'un nandu'un myeepy naaguty ja madakun es tmadya'agut ja Diosu 'yayuk di'ibu tu t'axaju, naaguty yajmo'oydyu ja madakun es t'axkáput di'ibu ka'oybyu jya'a'ajtypy es di'ibu jya'a'ajtypy ja Dios, esu naaguty yajmo'oydyu ja madakun es tkajxt wiinkpu ayuk es naagutypyu yajmo'oydyu ja madakun es tkajxtuda'agut ti dan yajmadyákp ma tadu ayuk. ¹¹Per tugekyu tyadu madakun, yu'u du'un yajkypy ja Espírítu Santu es yu'u du'un nandu'un yajwa'xypy ja myadakun ma nidu'uk nidu'uk éxtum yu'u ttseky.

Du'un n'ijtam mudu Kristu éxtum tu'ugu nini'x

¹²Yu nini'x kanak peky tmudaty. Tam ja ku'u, tam ja teky es tam ja wiingátypyu, per ti'igyu ñini'x'áty. Nandu'un jajtp ja Kristu mut ja jya'ay. ¹³Es mut ko tu udsajtum nidugekyu nnubajtam mut ja Espírítu Santu es n'ijtam éxtum je'eyu tu'ugu nini'x, oy n'Israelitu'ajtam o ngrieegu'ajtam, oy kujuybyun o éxtum awa'atstuuybyun, nidugekyu nnubajtam ko Dios tu xymyo'oyum ja Espírítu Santu, ja'a njuna'anum ko Dios xyajtu'ukmujkam mudu Jesukristu éxtum tu'uk je'eyu nini'x.

14 Tu'ugũ nini'x kyaj tyi'igyuty je'eyũ tuk peky, kanak peky yũ'u.

15 N'okpũjtákũm kooxyũp ja teky jyũna'añ: "Mut ko kyajts ẽj ngu'ũjuty, paaty kyajts ẽj nyũ'ũjuty ja nini'x", dũ'uñũm wye'emy es jya'a'átyuty ja nini'x. 16 O ja tátskxyũp jyũna'añ: "Mut ko kyajts ẽj nwiĩnuty, paaty kyajts ẽj nyũ'ũjuty ja nini'x", otyim wi'ix tsooty wũ'ambũm jya'a'átyuty ja nini'x. 17 Pes pũn yũ nini'x ijtp amuum ak wiin, ¿wi'ix mbaat myũdooy? O pũn yũ nini'x ijtp amuum ak tatsk, ¿wi'ix mbaat ti txiigyuty? 18 Perũ Dios tũ trũjta'aky nidu'uk nidu'uk ẽxtũm pyaadyuty mĩ yũ nini'x ẽxtũm yũ'u ttsejky. 19 Kooxyũp yũ'ũyũ 'yity ja wiin, o tatsk, o yũ kũ'u, kyajxyũp ñaymyĩkyuty yũ nini'x. 20 Paaty tsojkwũp kanak peky es tyu'ukmũkũt tu'ugũ nini'x.

21 Paaty kyaj mbaat ja wiin t'anũũmũ yũ kũ'u: "Kyajts mij xytyu'unxuty." Es ni yũ kubajk mbaat tka'anũũmũ yũ teky: "Kyajts mij xytyu'unxuty."

22 Kyaj mbaat dũ'ũn njũna'ãnũm, mut ko yũ yi'in waanũbũ di'ibũ ijtp nini'xkyũjxm, yũ'u nik ni'igũ tyuñ; 23 es mĩ nnini'x kyaj nmũjpwũjtákũm, ngu'ũy nyu'tsũm tsuj. Es di'ibũ kyaj mbaat 'yity ijx nide'xy, yajnipa'amp mũdũ wit. 24 Per di'ibũ nnasja'am ijx nide'xy, kyaj dũ'ũn tsyẽkyuty es yaj'yu'udsũt o yajnipa'anũt. Pesũ Diosũ dũ'ũn pyũjták ja nnini'x'ajtũm es nmũjpwũjtákũm di'ibũ ngu'ũy nyu'tsũm yajxón, 25 es dũ'ũn kyaj kyũxũ'ũgũdũ tsip mĩ yũ nini'x. N'okpũjtákũm, yũ teky kyaj tsiyptũñ mut ja kũ'u, o wiin mut ja tatsk. Pes tũgekyũ tyãaduty naybyudũjkwũdũp nixim niyam.

26 Ko nidu'ugũty yũ'ũjuty 'yayowdũ, nidũgekyũ wiinkpũty 'yayoodã'aydyũ nandũ'ũn. Ko kyũxe'eky ko tuk peky tsuj, nidũgekyũ jyotkujk'ajtta'aydyũ.

27 Pes miĩdsũdyũ dũ'ũn ja Kristũ ñini'x, es mbaat njũna'ãnũm ko nidu'ugãty dũ'ũn ẽxtũm ja kanak naxpũ di'ibũ tuump mĩ tyãdũ nini'x.

28 Dũ'ũn ja Dios tũ trũjta'aky mĩ ja mũbũjkwũjkwũty nidu'uk nidu'uk mut ja tyuunk ẽxtũm pyaadyuty. Tim jawyiin trũjtãky ja apóstulũty; ja myũmajtskpwũ trũjtãky ja di'ibãty kyajxwã'xtũp ja Diosũ 'yayuk; ja myũdũgũũkpwũ trũjtãky di'ibũ Dios ja 'yayuk tyuk'ũxpũjkwũtũp; ókũm trũjtãky di'ibũ tyuundũp ja mũj'ajtũn, ja di'ibũ ya'agudãktũp ja pumã'ay, ja di'ibũ pyudũjkwũdũp ja di'ibũ tũgoy'ajtxũp, ja di'ibũ winmã'ãñmyooydyũp o ja di'ibũ kyajxtũp wiinkpũ ayuk.

29 ¿Tii apóstulũty ni'amuku? ¿Tii ni'amuku tkajxwã'xtũ Diosũ 'yayuk? ¿Tii tuk'ũxpũjkwũtũp ni'amuku ja Diosũ 'yayuk?, ¿o tyuundũp ni'amuku ja mũj'ajtũn? 30 ¿Tii myũdãjttũp ni'amuku ja madakũn es dya'agudã'aktũt ja pumã'ayũty? ¿Tii kyajxtũp ni'amuku ja wiinkpũ ayuk? ¿Tii kyajxtudãktũp ni'amuku di'ibũ 'yandijpyũ tadũ ayuk? Kyaj, ¿kudii? 31 Mũjjottũgũdyũ es xy'axãjũdũt ja Espĩritũ Santũ myadakũn di'ibũ waanũ ni'igũ 'yũyũty, es n'aktukni'ixyũyãndũbũ tadũ nũ'u tu'u di'ibũ ni'igũ 'yũyũty.

Tsojkwũn

13 1 Kooxyũpts ẽj ngajxy ja ayuk kanak nax, es extũ anklũs ja 'yayuk, es kyajts nmũdaty ja tsojkwũn mut otyim pãnũty, dũ'ũnxyũpts ẽj ẽxtũm tu'ugũ tamboorũn o tu'ugũ platiyũ di'ibũ je'eyũ nũgũo ñe'emy. 2 Es pũn ngajxwã'xyppyũts ja Diosũ 'yayuk, es pũn njajaygyũjkwũdyaabyũts pũn ti ja'ay ñija'a kyanija'adũp, es pũn nmũdãjtyppyũts kajaa ja mũbũjkwũn, es extũ

xymyũmũdoobuts ja tun kopk kooxyũpts n'anũũmũ: “Nũjx wiink tsoo”, per pũn kyajts nmũdaty ja tsojkũn mũt oytyim pũnũty, ni tiixyũpts ẽj ngatsooty. ³Pũn nyajwa'xyptyũts ẽj tũgekyũ di'ibuts ẽj nmũdajtypy njaygyeyjy, es pũn extũ ngũyajkyptyũts ja nnini'x es yajno'ogũt ẽxtũmũ windsũ'kũn, per pũn kyajts nmũdaty ja tsojkũn mũt ja wiinkpũty, ni madssoots xykyatu'unxũty.

⁴Di'ibũ myũdajtypy ja tsojkũn, myũdajtypy ja ma'xtũjkũn es oyjya'ay'áty, kyaj ti ñaywyinnaxũjawũ, kyaj myũj pyaãdu, kyaj jyoramáũty, ⁵kyaj 'yago'oygyajxũty, kyaj t'axta'ay di'ibũ yũ'ũyũ tyuk'oy'átũp kũ'ũm, kyaj wyin'ákũty, kyaj ti tyukwin'ixy tyukjũj'ixy, ⁶kyaj xyonda'aky ko yũ wiinkpũty pyekyũyũndũ, yũ'ũyũ je'eyũ tyukxondakypy ja tũy'ajtũn. ⁷Di'ibũ myũdajtypy ja tsojkũn, dũ'ũñũm ttuñ ja oybyũ, dũ'ũñũm myũbeky, dũ'ũñũm jyũj'ixy es dũ'ũñũm myũma'xtũky. ⁸Yũ tsojkũn ni na'ã kyakugũxũt; per najxpu'ũ ko ja'ay tkajxwa'xtũ ja Diosũ 'yayuk, ko ja'ay tkajxũt kanak naxpu ayuk, es ẽxtũm ti tyam nnija'ãm. ⁹Mũt ko di'ibũ nnija'ãm, waandi'knũ yũ'ũ; es di'ibũ ngajxwa'xũm ja Diosũ 'yayuk, je'eyũ yũ'ũ waanũ mã yũ tadũ tũy'ajtũnũ ka'pxyũy; ¹⁰per ko n'ixy'ajtũm ẽxtũmũ dũ'ũn kya'pxyũty, net di'ibũ dũn waanũ tyimtũgooydy'a'yũt.

¹¹Kots ẽj n'ũna'ku'unk'ajty, kajxũts es winmaãyũts ẽxtũmũ ũna'ku'ungũn; per kots tũ nya'knũ mũj'u'unk, taats tũ nmastutnũ ũna'ku'unk'át. ¹²Nandũ'ũn jajtpũ dũ'ũn tyam, n'ijxũm ẽxtũm tii wiix wooxpũn, ẽxtũmũ ijxnũ wingootspũ, per óknũm n'ixa'anũm wã'ats. Tyam je'eyũts nnijawũ waanũ, per nnija'adya'ayaambyũts tũgekyũ, dũ'ũn ẽxtũmũ Dios tnija'adya'ay wi'ixũts n'ity. ¹³Pes dũ'ũn yũ mũbũjkũn, yũ jũj'ijxũn esũ tsojkũn ijtũũp; peru di'ibũ dũ'ũn jawyĩĩn mã tyãdu tũgũũkpu, yũ'ũ dũ'ũn ja tsojkũn.

Wiink ayuk yajkajxy

14 ¹Uxtã'aydyũ ja winma'ãñ wi'ix dũ'ũñũm mjiky'áttũt mũt ja tsojkũn, es nandũ'ũn es xymyũdáttũt ja madakũn kanak peky, per waanũ ni'igũ es xykyajxwa'xũt ja Diosũ 'yayuk. ²Ko naãgũty miits xymyadyã'aktũ wiinkpũ ayuk, Diosũ dũ'ũn je'eyũ mjaygyũjxũdũp, mũt ko ni tu'uk miits xykyajaygyũkũdu, oy ja m'anmũja'an kyajxtũp di'ibũ kyaj ja'ay yajnijáwũ. ³Nik ni'igũ di'ibũ kyajxypy ja kyũ'ũm ayuk es tkajxwa'xy di'ibũ Dios tuknija'ãp, tyaãdu sitũy kyajxwa'xypy mã ja di'ibũ myũdoodũp, es yajmũjwiĩnũp ja myũbũjkũn, jyotmũkmeepy es yajjotkũjũp. ⁴Di'ibũ kyajxypy yũ wiinkpũ ayuk, yajmũjwiĩnũp ja kyũ'ũm mũbũjkũn. Ja di'ibũ kyajxwa'xypy ja Diosũ 'yayuk, yajmũjwiĩnũp ja myũbũjkũnũty pũnũty mũdoo'ijtdũp.

⁵Uj jajũnaãmbũts kooxyũp nidũgekyũ miits xymyũdattũ ja madakũn es xykyajxtũxyũp ja ayukũ wiinkpũ. Per waanũ ni'igũts njatseky esxyũp xykyajxwa'xtũ ja Diosũ 'yayuk es dũ'ũn di'ibáty myũdoodũp mã mnaymyũkũdu dyajmũjwiĩnũdu myũbũjkũn. Pes waanũ ni'igũ 'yóyũdyũ tyaãdu kũdiĩnũm ko ngajxũm ja ayukũ wiinkpũ mã ni ngadimnija'ãm ti dũn 'yandijjy mã tadũ ayuk. ⁶Paãty mũgũ'ugítũty, pũn ngu'ijxtũp miits es nmũgajxtũt mũt ja ayuk di'ibũ kyaj xyjajgyũkũdu, ni madssoo mgatu'unxũdũt miĩdsũty. Miits mdu'unxũdũp je'eyũ ko n'awãnũdũt mũt

ja mgu'um ayuk di'ibu Diósuts ʋj xytyukniǵa'ap, o pʋn nmeepy ja Diosu 'yuxpʋjkan esu kyajxwǵun.

⁷N'okpʋjtákum yu xuxn o yu kow, éxtumu tsajkapyñxyún o yu arpu, pʋn kyaj xyuxtugatsy kyoodugátsy, kyaj mbaat yajmʋwinma'añbyaaty ti dʋn yajxúxp o yajkoop. ⁸Es ma yu soldaada tsiyptuna'andu, pʋn ja trompetu kyaj yajtukxu'uxy wa'ats, ni pʋn kyanayjyǵp'ixadut es tsiyptuna'anat. ⁹Du'un jajtʋ du'un mat miidsuty ko xykyajxtu ja ayuk di'ibu kyaj pʋn tjaygyuku di'ibáty myudoodup, ʒwi'ixu ja'ay tniǵawadut ti miits mgajxtu? ¡Pes nʋgoo mna'uxkajxtu!

¹⁰Ta mayñaxu ayuk naxwiñ di'ibu ja'ayuty 'yayuk'ajttup, es tugekyu tmudaty ja ñiwiin ñidu'u. ¹¹Per pʋn ʋj kyajts njaygyuku ja ja'ayu 'yayuk di'ibuts xyjamugajxp, du'un ñaxyu tadu ja'ay mat ʋj éxtum di'ibu miimp wiink naxwíñadu, es ʋj nandu'unuts nnaygyoyuty mat yu'u éxtumu di'ibu miimp nan wiink naxwíñadu. ¹²Paaty éxtum miits xyjantsytsyoktu xy'axajya'andu ja Espírítu Santu myadakun, amdow pʋjksów yu Dios es mmo'oyudut tadu madakun di'ibu muut xpyudákudut ja mmumabʋjkruty es xyajmʋjwiinudut ja myabʋjkan. ¹³Paaty pʋn miidsuty nidu'uk mgajxtup ja tugatsypyu ayuk, m'amdow mbʋjksówup ja Dios es mmo'oyudut ja madakun es xykyajxtuda'agut di'ibu dʋn mgajxypy ma tadu m'ayuk. ¹⁴Pʋn kajxtákrpts mat tu'ugu wiinkpu ayuk, kajxtákrpts madadsu n'anmʋja'an, per kyajts njaygyuku ti dʋn ngajxypyu. ¹⁵¿Tits ndúnup? Kajxtákrpts mat ja n'anmʋja'anuts, per nandu'un mat ja nwinma'añuts. N'áwupts ja Diosu 'yalabanzu mat ja n'anmʋja'anuts, per nandu'un mat ja nwinma'añuts. ¹⁶Mat ko pʋn mij m'awdajtypy ja Dios je'eyu mat ja m'anmʋja'an mat ja wiinkpu ayuk, ʒwi'ix mbaat ja ja'ay di'ibu kyaj tjaygyuku jyuna'añ “wa'an du'unuty” ko mgajxtakta'ay, o wi'ix mbaat mgajxtakmíky mat yu'u pʋn kyadimniǵa'ap ti dʋn mgajxypy? ¹⁷Oy jyantsytsyújuty ko mij Dios xyja'aygyuda'aky, ni ti pudʋjkan xykyamo'oy yu mmumabʋjkruty, ja'a ko kyaj mjaygyujkxuty. ¹⁸Nja'aygyudákypyuts ja Dios ko ʋj ngajxypyuts ja ayuku wiinkpu ni'igu kudiinum nidugékyuty miidsuty. ¹⁹Per mats nnaymyíkyuty n'awdata'anduts ja Dios, nik óyuts ngajxut mʋgoxku n'ayúkuts mat ja njaygyujkunuts di'ibu ja'ayuty jyaygyúkudup es pyudákudut, kudiinum kots ngajxut majk milu ayuk di'ibu kyaj yajjaygyúku di'ibu 'yamadoonajxtup.

²⁰Mʋgu'ugítuty, katu mwinmaydyu éxtumu uná'ku'ungan, je'eyu ko xykya'oyñǵawadu wi'ix xytyúndut di'ibu axuuk. Per ittu éxtumu ja'ay di'ibu tu yeeky tu pyety ko oy xypyayo'oydyut. ²¹Pes du'un jyuna'añ ja Dios ma jyaabyajtun: “Wiink ja'ay es wiink ayúkuts ʋj nyajtúnup, ndukkajxnáxupts ʋj ja n'ayúkuts ja jagam ja'ayuty ma tyadu nax kajpn, per ni du'unuts ja n'ayuk tkamabuktú”, du'un jyuna'añ ja Nindsun'ajtum. ²²Tyaadu yu'u xytyukjajgyujkum ko Dios xymyo'oyum ja madakun es ngajxumu wiinkruty ja ayuk éxtumu iǵxwá'umun ma yu di'ibu kyaj yu'udyu Diosu myuduumba, per yajkypy ja madakun es ngajxwá'xum di'ibu xytyukniǵa'am es nduk'oy'ajtum di'ibáty myabʋjktup, kyaj jya'agyujxmuty pánuty kyaj Dios tmabuktú. ²³Oyu du'un, n'okpʋjtákum pʋn miidsuty tu mnaymyúkudu, es tyúkudut naak di'ibu kyaj yu'udyu mmumabʋjkrpu o kyaj ti tniǵawadu ja Diosu 'yayuk, es mbaadudut

nidugekyu mmadya'aky mut ja wiinkpu ayuk, ¿tii kyaj jyuna'andut ko miits tu mlókudu? ²⁴Per pun myajpáttap xykajxwa'xtu Diosu 'yayuk es tyúkut naak di'ibu kyaj yu'adyu mambujkpu o kyaj ti tnijáwudu ja Diosu 'yayuk, es ko tjaygyúkuu mgajxyuty, ta nuix tjaygyuku ja pyojpu es ku'am nuix dyaj'yo'oy ja wyinma'añ ko tmudówut tugekyu di'ibu miits mmadyáktap, ²⁵es du'un ñidu'xut di'ibu jyot'ajty wyinma'añajtypy. Ta ñaygyoxtnaaydya'agudut es t'awdátut ja Dios, es jyuna'anut ko jyantsy'ity ja Dios ma miidsuty.

Tundu tugekyu tuda'aky es éxtum pyaadyuty

²⁶Mugu'ugítaty, di'ibuts uj n'andijpy, yu'u tyaadu: Ko mnaymyúkudut es xy'awdata'andut ja Dios, tam di'ibu úwdup, tam di'ibu kyajxwa'xtap ja Diosu 'yayuk o di'ibu Dios tuknijáwudup, tam di'ibu kyajxtap ja ayuk di'ibu kyaj yajjaygyúku, o di'ibu kyajxtuda'aktap di'ibu ja wiinkpúty tu tkajxtu; es tugekyu tyaadu, du'un xytyúndut es dyajmujwiin dyajkajaadu myubujkun púnuty myubujktap ja Jesús éxtumu Kristu. ²⁷Ko pún tkajxut ja wiink ayuk, wa'an je'eyu nimajtsk o nidugauk tkajxy, es nidu'ugáty kyajxut, esu wiinkpu tkajxtuda'aktut di'ibu mmadyáktap. ²⁸Pun kyaj jap pún di'ibu mbaat tkajxtuda'aky, kyaj pún tkajxut ja wiinkpu ayuk ma mnaymyúkudu, ku'am xymyugajxtut ja Dios ma anaydyu'uk m'ittu. ²⁹Wa'an tkajxy majtsk o tugaak di'ibu 'yaxájudup ja Diosu 'yayuk, esu wiinkpúty wa'an tmudoo'ittu es tpawinmádyut pun oy o kyaj 'yóyuty di'ibu tyaadaty myadyáktap. ³⁰Es pun jam nidu'uk 'yu'uñu tmudoo'ity 'yaxájup nandu'un tu'ugu Diosu 'yayuk, wa'an t'awixy di'ibu jam kajxp, es 'yokkajxut yu'u. ³¹Mut ko nidugekyuty miidsuty mbaat xytyuknijáwudu ja ayuk di'ibu Dios tu mmo'oyudu, nidu'uk nidu'uk situy. Net nidugekyu tjáttut es jyotmuk'áttut. ³²Yu Espíritu Santu myadakun pyatku'uy 'yity mut ja di'ibáty 'yaxájudu, ³³mut ko Dios yajkypy ja agujk'ajt jotkujk'ajtun, kyaj oywyi'ixuty ti ttuñ.

³⁴Extum oytyim maaty ja Diosu jya'ayuty ñaymyúkudu, yu toxytyujkuty amoondup. Kyaj pyaadyuty tyukkajxudut. Wa'an tneydyukkudákudu ja ña'ayuty, du'un éxtum jyuna'añ ma yu Diosu jyaabyajtun. ³⁵Pun ñijawuyaampy ti oynu'unun, wa'an dyajtáy ja ña'ay ma yu tyujk. Mut ko kyaj oy kyuxe'ekey ko tu'ugu toxytyujk tyukkajxu ma ja mubujkputajk ñaymyúkudu. ³⁶Byeen xytyimpáktudu kwentu ko yu Diosu 'yayuk kyaj tsyondaky mut miidsuty, es ni miidsudyu dun je'eyu xykya"axájudu.

³⁷Pun ja naak ñayjyáwuty tmudaty ja madakun es tkajxwa'xut ja Diosu 'yayuk, o tmudaty ja wiinkpu Espíritu Santu myadakun, wa'an tjaygyuku ko di'ibu yam miits nduknija'ayudup, yu'u du'un tu'ugu Nindsun'ajtumu 'yana'amun. ³⁸Pun kyaj tmujpajta'aky, kyaj nandu'un yajmujpajta'agut.

³⁹Pes du'un mugu'ugítaty, xta'aydyu ja winma'añ wi'ix myajmada'agudut es xykajxwa'xut ja Diosu 'yayuk, per katu xyajkubéky pun jaa naaguty tkajxwa'xy mut ja wiinkpu ayuk. ⁴⁰Tundu tugekyu tuda'akyti'knu es éxtum pyaadyuty.

Tuy'ajtun ko Kristu jiyikypyky

15 ¹Mugu'ugítaty, n'aktukjamyajtstap ja oybyu ayuk di'ibu tu n'awánudu, di'ibu miits m'axájudu es di'ibu muut amumdu'uk

xymyubukt# yu Ninds#n'ajtam. ²Nandu'un mut yu'ugyujxmu tyadu ayuk miits mnitso'oktat pun m'akpaduund#p di'ibu tu n'awanudu; es pun kyaj xy'okpaduunn#, nanugoob# tu xymyubukt#.

³Di'ibu tim kujp'am oj n'axaja es miits nduknijawudu, ja'a ko Jesukristu 'ye'ky mut udsajtam# nbojpu'ajtam, #xtam jyuna'an ma ja Diosu jyaabyajtam; ⁴es ko dyajnextujkudu, es ko jyikypyejky ja kyumduguk xuu, #xtam jyuna'an ja Diosu jyaabyajtam, ⁵es ko kyuxe'ky ma ja Peedru es #kn#m ma ja ap#stulaty, ⁶#kn#m kyuxe'ky nim#goxk mugopx naxy ja nm#gu'uk'ajtam wyinduuy. Mayu tadu nm#gu'uk'ajtam 'yajakjy'attu, es tam di'ibu tu 'yo'knudu. ⁷Okn#m kyuxe'ky ma yu Santya'lagu, es nan net ma nidugeky# ap#stulaty.

⁸Tim #kn#m ko tyadu, nandu'un n'ijxyuts uj, #xtamxyupts uj jawyiin o #kn#m nmiin nja'tyuts ya naxwiin. ⁹Ujtsu du'un #xtam tim ux'okpu ma yu tadu ap#stulaty, es ni je'eyuts xkyanitaku esuts xy'an#m#m#t ap#stula, ja'a kots uj nbajudijtyuts yu Diosu jya'ayaty. ¹⁰Peru Dios tats xymyay'aty xkyuni'xy esuts xpyujt#ky #xtam# ap#stula. Per kyaj tu nejxy nanugoob#, pes nik tats ndu#n ni'igu kudiinum yu'u nidugekyaty; #yuts oj ngatui# mududs# ngu'um mujaa, mut ja myay'ajtungyujxm ja Dios tu xpyuduku. ¹¹Kyaj ti tsy#kyaty, oy uj o yu'ujaty tu tkajxwa'xtu, ti'igyu yu'u di'ibu yajkajxwa'xp, esu tyadu du'un di'ibu miits mm#bujkt#p.

Jyikypyukt# ja o'kpu

¹²Pes mut ko #dsuty, ap#stulaty, tu ngajxwa'xtats ko yu Jesukristu jyikypyejky ko 'ye'ky, #wi'ix ko naagaty miits mjuna'andu ko yu o'kpu ty kyaj jyikypyukt#? ¹³Pes pun kyajpu jikypyujkun ma yu o'kun, nan kyajpu du'un ja Jesukristu jyikypyejky. ¹⁴Es pun kyajpu Jesukristu jyikypyejky, kyaj tyu#n di'ibu ngajxwa'x#m, es nan kyaj tyu#n di'ibu nm#bujk#m. ¹⁵Es pun du'un# du'un, #dsuty, ja ap#stulaty, ka'adapts #xtam# and#kpu ty, ja'a ko tats n'okjunaambudu ko yu Dios yajjikypyujk ja Jesukristu; es pun andakun ja'a ko Kristu jyikypyejky, nan andakun ja'a ko ja o'kpu ty jyikypyukt#, ¹⁶mut ko pun kyaj yu o'kpu ty jyikypyukt#, pes nan kyaj yu Dios tu dyajjikypy#ky ja Jesukristu. ¹⁷Es pun ja Kristu kyaj jyikypyejky, kyaj tyu#n di'ibu miits mm#bujkt#p, es pekyoty m'ak'ittu, ¹⁸es nandu'un ty#gooydu nidugeky# ko 'yo'ktu di'ibu pyaduunda Jesukristu. ¹⁹Pun yaayu ma tyadu jiky'ajtam ya naxwiin nyajtu'un#m ja Jesukristu my#bujkun, di'ib#ty kyaj tm#dundu Jesukristu mbaat jyuna'andu mut ja t#y'ajtam: "P#roob# taaduty."

²⁰Per di'ibu tim t#y'ajtam, ja'a du'un ko yu Jesukristu jyikypyejky ko 'ye'ky. Du'un ja'a #xtam ja puja'aky di'ibu jawyiin tu#mp'ajtp. Paadyu du'un mut yu'u xtyuknija'am ko yu di'ib#ty tu 'yo'knudu jikypy#kt#p. ²¹Pes du'un #xtam tu'ugu yedyujk dyajtsond#ky ja o'kun naxwiin, nandu'un tu'ugu yedyujk dyajtsond#ky es ja o'kpu ty jyikypy#kt#t. ²²Di'ib#ts nmadyakupy, ja'a du'un ko nidugeky# ja'ayaty 'yooktu mut ko ty#mp'at 'yaats'atudu Ad#n, es nandu'un di'ib#ty 'yax#jud#p ja Jesukristu #xtam# Yajnuts#kpu, Dios yajjikypy#kud#p. ²³Per nidu'uk nidu'uk #xtam py#adudu: Jesukristu du'un jikypyujk tim jawyiin; es #kn#m ko yu Jesukristu myin#t,

di'ibáty yu'u jya'a'ajtypy nandu'un jyikyryúktut. ²⁴Ta jya'tut ja tiempu ma ja Jesukristu ttukku'udúkut ja Dios Teety ja kyutujkun ma naty tu dyajkutugóy nidugekyu wiinkpadyu ana'ambuty, kutujkunuty es pánadyu madakun myudajttup. ²⁵Ja'a ko yu Kristu koonum yajkutúktut extu ko 'yana'amun patku'uy trajta'agut ja myudsip. ²⁶Es ja okpu mudsip di'iba Dios yajkutugoyaampy, yu'u ja o'kun. ²⁷Mut ko ja Diosu jyaaybyajtan jyuna'añ ko Dios tu trajta'aky ja Jesukristu 'yana'amun patku'uy oytyim di'ibuty. Kyaj ndukmawjtsum ja Dios, mut ko Diosu du'un pyujták tugekyu Kristu 'yana'amun patku'uy. ²⁸Es ko tyaada tugekyu yajpajtaktaay Jesukristu 'yana'amun patku'uy, net ku'amu Jesukristu, ja Diosu 'yU'unk, ñayáakudut ma Dios, di'iba pyujtáky tugekyu Kristu 'yana'amun patku'uy, es du'un ja Dios tmudajtta'ayut tugekyu 'yana'amun patku'uy oytyim di'ibuty.

²⁹Es pun tuy'ajtan ko yu o'kruty kyajikyryuktu, ¿ti ko ja'ayuty tkunabatuda di'ibáty o'ktu jañubety? ³⁰¿Es ti ko udsuty du'ñum nnay'ayo'onmo'oyudu kots nmadún ja Jesukristu? ³¹Bom bómuts n'ity o'kun jujp'am. Tuy'ajtanu tyaada, mugu'ugítuty, éxtumts nandu'un tuy'ajtanu'u kots ndukjotkada'aky kots miits nbajta'aktu éxtumu myubajkpa Nindsun'ajtam Jesukristu. ³²¿Tits uj nbuk nbaadat ya naxwiiñ kots ndsiptuun ya Efesu mut ja di'iba du'un éxtumu awa'an juyujkun? Pes kooxyup tuy'ajtanuty ko yu o'kruty kyaj jyikyryekey, nik oyxup njuna'anum éxtam naaguty jyuna'andu: "N'okka'ay n'ok'úkum je'eyu. Aya bom n'o'kum."

³³Katu mnayyákyuty myajwin'uunut. Tuy'ajtan éxtam jyuna'añ tu'ugu ayuk: "Yu axu'kpa jamyut yajma'typy ja oyjya'ay'át." ³⁴Yajjumbítta miidsu mjiky'ajtan tuy'ajtan muut, es katu mnakpyekeytyundu, pes naaguty miidsuty kyaj xy'ixy'attu ja Dios. Tu'ugu du'un amutsoydu'un kodsu du'un miits n'anuumadu.

Wi'ix ja o'kpu jyikyryuktu

³⁵Per jaa da naak xyajtáwduts: "¿Wi'ix jyikyryúktut ja o'kruty? ¿Wi'ixu ñini'x 'yíxyuty di'iba myudáttup?" ³⁶¿Nugoo m'okkujuun'ajnadu mut ja di'iba xyajtuudupts! ¿Tii kyaj xyñijáwudu ko tu'ugu tuumt yajni'ipy, koonum tyugatsy jap naaxóty es tyuk'yoondu'uty, es yeeky pyety? ³⁷Ja'a ko di'iba mujxp es pyadsemy nax wingujxm, kyaj dyu'unuty éxtam 'yíxyuty ko tu yajni'ipy o yajwujy, oy yu'adyu triigu o wiinkpa tuumt. ³⁸Oknam ja Dios tmo'oy ja tuump yu 'yijxun éxtam yu'u tseky, es nidu'uk nidu'ugu tuump yajmo'oy ja 'yaay kyepy éxtam pyaadadu. ³⁹Es nandu'un jajtrp du'un ko kyaj tugekyu yu nini'x tyi'igyuty; yu ja'ayadyu ñini'x, tuk naxu'u, esu juyujk añimalu ñini'xuty, wiingu'u, esu joon juyujkuty, nan wiingu'u, esu ajkx ku'xmuty, nan wiingu'u. ⁴⁰Nan taa di'iba ijtp ma tsajp es ma naxwíñadu, per ak tugatsyu'u. Wiingu tsuy'ajtan ja tsajpótmadu es wiingu tsuy'ajtan di'iba naxwiiñ ijttup. ⁴¹Yu xuu jyaj tyu'xun, wiingu'u, es wiingu po'o es nan wiingu madsa'ajudyu jyaj tyu'xun, es extu ak madsa'ajuty tyugatsy ja jyaj tyu'xun ak wiink. ⁴²Nandu'un jyaty mut ja o'kruty ko jikyryuktu. Yajtáju ja naxni'x di'iba windugeepy, es jyikyryujknu ja

nini'x di'ibu kyaj ñaky'oogut. ⁴³Yajtáju ja naxni'x di'ibu kyaj 'yóyaty, es jyikyryyjknu ja nini'x mudu muj'ajtun. Yajtáju naxni'x di'ibu pagi'ix, es jyikyryyjknu ja nini'x muk oy. ⁴⁴Yajtáju éxtamu otyyim di'ibu ja'ayudyu ñaxni'x naxwiñudu, es jyikyryyjknu ja nini'x éxtam 'yity tsajpótm. Pün jaa ja naxwiñudu nini'x, nan taa ja tsajpótmudu nini'x.

⁴⁵Du'unu du'un jyuna'añ ja Diosu jyaabyajtun: "Yu jawyymbu yedyujk, Adán, oj t'axaju ja jiky'ajtun." Per ja óknambu Adán, ja'a njuna'anum ja Nindsun'ajtam Jesukristu, ja'a Ja'ajun di'ibu yajkypy ja jiky'ajtun. ⁴⁶Jawyiin yajmudáty ja naxwiñudu nini'x, es oknum di'ibu tsajpótmudu nini'x. ⁴⁷Ja jawyymbu yedyujk, ja'a di'ibu Dios yajkoj mut ja nax; ja myamajtskpu yedyujk, ja'a di'ibu tsajpótmudu. ⁴⁸Di'ibáty ya naxwiñ njiky'ajtam, nmudajtam ja nini'x éxtam di'ibu muut ja Dios dyajkoj ja Adán. Ko njiky'ajtam tsajpótm, nmudajtam ja nini'x éxtam tmudaty ja Nindsun'ajtam Jesukristu tsajpótm. ⁴⁹Du'un éxtam udsajtam ngaxu'kum kyojyaty ja Adán ya naxwiñ, nandu'un najx ngaxu'kum éxtamu Jesukristu di'ibu tsajpótm.

⁵⁰Di'ibu n'anuumyándup mugu'ugítuty, yu'u tyaadu ko kyaj mbaat ndujkam tsajpótm mut ja ndsu'utsy'ajt nbajk'ajtam. Ja'a ko di'ibu o'kp, kyaj mbaat tyuku tsajpótm mudu ñaxni'x. ⁵¹Mudowdu, n'anuumyándup di'ibu ijty kyaj yajni'jawa. Kyaj nidugekyu n'o'kum, per nidugekyu ndugatsa'ayñum ⁵²tuk pojun, du'un éxtam ko nwimbi'tsam es n'ijxwa'xum jatugok, ko yajmudówt yajtukxu'uxy ja trompetu óknambu. Yajtukxu'uxup ja trompetu, es ja o'kraty jyikyryúktut, es ni na'a kyanaky'ooktat, es nidugekyu ndugajtsam di'ibáty akjiky'ajtam. ⁵³Mut ko yu njiky'ajtan'ajtam di'ibu o'kp, koonum yu'u tyugátsut mut ja jiky'ajtun di'ibu ni na'a kya'oogut. ⁵⁴Es ko yu njiky'ajtan'ajtam di'ibu o'kp tyugátsut mut ja di'ibu ni na'a kya'eeky, net yajkyudyúnut éxtam jyuna'añ ja Diosu jyaabyajtun: "Ja jikyryyjkun ja'a tu dyajkutugóy ja o'kun." ⁵⁵Es jatuk peky ma jyuna'añ: "O'kun, ¿ma net tyam ja di'ibu muut tu mjaya'ayowa'añ?, ¿ma net ja mdsaa'sytyu'unun?" ⁵⁶Di'ibu yajkypy ja o'kun ja myadakun es xya'ayo'om, ja'a du'un ja pojpu, es ja pojpu myudajtypy ja muk'ajtan mut ja ana'amun di'ibu Dios yajk. ⁵⁷Per yajja'aygyuda'aky ja Dios ko xymyo'oyum ja madakun mut yu'ugyujxm Nindsun'ajtam Jesukristu!

⁵⁸Paaty mugu'ugítuty, panujxu yajxon es du'ñum xytyúndut waanu ni'igu ja Nindsun'ajtamu tyuunk, mut ko miits mnija'adup ko kyaj ñanugoobuty yu tadu tuunk di'ibu mduundup ti'igyu mut ja Nindsun'ajtam.

Naybyudaku myiky

16 ¹Tyámuts n'adsoojumbíty di'ibuts xyajtudup wi'ix xyajmúktut ja naybyudakukyujxm es nbutujkam ja Diosu jya'ayaty di'ibu jap Judee ayoo jottugooodyup. Tundu du'un éxtam ndukni'ijxudu majatyu mubajkratujk ñaymyúkudu jap ma Galasyu ñaxwiñudu. ²Domingu domingu miidsuty nidu'uk nidu'uk xykyoonwu'umdat wi'ixum pún tpaaty, es xyñikoombátut tadu naybyudaku mut ja'agyujxm nmugu'uk'ajtam, es kudiibu jaanum mnaydyukjotmaydyúnudut tadu naybyudaku kots nja'tut. ³Kots nja'tut ma miidsuty, ta xpyujta'aktut ja ja'ay di'ibu miits mdsojktup esuts uj jap Jerusalén ngáxuduts mut ja neky di'ibuts nmo'oyup,

es yajnijáwut pánu dǎ'unúty, es min dyajtsooñ ja naybyudaku di'ibu miits mgajxtap. ⁴Es pǎn waanu oy pyudsemy kots ǎj nandu'un nnújxt, nǎjxtap yu'ujuty mat ǎj.

Paablu tnigajxy majaty jyudita'ǎñ

⁵Kots nnújxt, koonumts nnaxa'ǎñ ma Masedoñu ñax, taanumts nǎj'tut Korintu. ⁶Wa'andsu da nwu'umut waanu mat miits jap, o wa'andsu da ndim'yajnajxta'ayut tǎgekyu jap yu xux po'o; es nétuts miits mbaat xypyudákudu mats n'aknújxa'ǎñ óknem. ⁷Ja'a ko kyajts je'eyu nnújxa'ǎñ pajt kapajtp, wu'umaambudsu dǎ'un es n'ita'ǎñ waanu mat miidsuty, pǎn junaamp ja Nindsun'ajtum Dios. ⁸Per wu'umaambuts ya Éfesu extu ko Pentukostés xuu ñáxut, ⁹mat ko nmudajtypyuts tu'ugu tu'u es 'yoybyudsúmat ja Nindsun'ajtumu tyuunk, es taa may di'ibuts xytyukmúdsip'ajttap.

¹⁰Pǎn jajtp ja Timotee ma miidsuty, katu ti xytyuktukjotmaydyundu. Wa'an t'ity jotkujk, mat ko yu'u ttuñ ja Nindsun'ajtumu tyuunk, dǎ'un éxtum ǎj. ¹¹Paaty katu miits xy'uxtijtu; ni'igu xypyudákudat es dyaj'yo'oyut ja ñu'u tyu'u agujk jotkujk, esuts min xykyu'ixy, mat ko tyámuts n'awixy ti'igyu mat ja wiinkpadya nmúgu'uk'ajtam.

¹²Yu nmúgu'uk'ajtam Apolus, tats njantsyjya'anuumu esxyap oj mdimku'ixudu ti'igyu mat ja nmúgu'uk'ajtam, per kyaj ñújxáñ tyam. Nújxap ko ja tiempu 'yawátsuñumut.

Kajxwíjún esu kajxpo'xun

¹³Wijy m'íttut miidsuty. Du'ũñum amumdu'uk jot xy'akmúbúktut ja Dios. Muk mnaybyujta'agudat. Katu mjotmusk'attá. ¹⁴Tundu mat ja tsojkun tǎgekyu di'ibu mduundap.

¹⁵Ix, mǎgu'ugítaty, miits mnija'adap ko ja di'ibu tsunaaydyup ma ja Estéfanus jyuan tyujk, yu'u dǎn tim jawyiin Akayu ñaaxóty di'ibu 'yaxájudu ja Jesukristu, es yu'ujaty tu tpudákudu ja nmumúbujkpu'ajtam. ¹⁶Es ndsejpyats es miits xymumúdoúdat yu'ujaty, es nidúgekyu di'ibáty nandu'un pudújkudap mǎdu tyadu tuunk. ¹⁷Xondákput ko tu myindu Estéfanus, Fortunatu esu Akayku. Yu'ujaty tu ttundu di'ibu kyaj miits oj mbaat xytyundu mat ko m'íttu jagam, ¹⁸yu'ujaty tu dyajxonda'aktats ja n'anmúja'ǎn, es nandu'un miidsu m'anmúja'ǎnuty. May'at windsu'ugudu dǎ'ambu ja'ayuty.

¹⁹Majaty múbujkputujk ñaymyúkudu Asyu ñaaxóty mduknigáxudu Dioskajxy. Akilu esu Prisilu, es nidúgekyu di'ibáty naymyujkudap ma yu'u tyujkuty, mduknigajxudap ja Dioskajxy ja Nindsun'ajtumgyujxm. ²⁰Axájudu Dioskajxy di'ibu nidúgekyu nmúgu'uktujk'ajtam mduknigajxudap. Naymyunánudu nixim niyam kújktugok.

²¹ǎj Paablu, nduknijáyudats miidsuty yu kajxpo'xun mǎdudsu ngu'um letu.

²²Di'ibu kyaj ttsoktu Nindsun'ajtum Jesukristu, wa'an t'itu kajxpeky. ;Min tsojk, Nindsun'ajtam!

²³Wa'an Nindsun'ajtum Jesukristu mgunu'xudu miits nidúgekyu.

²⁴Nidúgékyuty miits nduknigaxtu ndsojkunats mat ja Jesukristukyujxm.